

Monitorverslag Laaggeletterdheid 2019

Inhoud

Voorwoord	4
Samenvatting	6
Inleiding	14
1 Kwantitatieve gegevens en toelichting	18
1.1 Van signalering tot aanmelding bij Taalpunt	20
1.2 Taalmeters	22
1.3 Aanmelding IGSD	23
1.4 Aanmelding Taalpunt	24
1.5 Van aanmelding naar aanbod (toeleidingen)	25
1.6 Aanbod uitstroom en doorstroom	26
1.7 Aanbod non-formeel Taalpunt en aanbod (non-)formeel ROC	26
1.8 Resultaten aanbod deelnemers	26
2 Individuele cursist centraal	30
3 Preventie	32
4 Beleving van de deelnemers over het aanbod	34
5 Participatieladder effectief meetinstrument voor laaggeletterdheid?	36
6 Kwalitatieve informatie over de procesgang	38
7 Wat valt op?	42
Bijlagen	
1 Lijst met afkortingen	46
2 Stroomschema van signalering tot uitstroom	48
3 Achtergrondcijfers laaggeletterdheid gemeente Steenwijkerland	50
4 Het verschil tussen formeel en non-formeel onderwijs	54
5 Groeimodel aanpak laaggeletterdheid Stichting Lezen & Schrijven	56
6 Tabellen behorende bij uitvraag Monitoring 2019	58

Voorwoord

De gemeente Steenwijkerland zet sinds 2011 het project *'Taal is de sleutel tot groei'* in om laaggeletterdheid te voorkomen en/of aan te pakken.

Zowel jongeren als óók ouderen in de gemeente behoren tot de doelgroep.

Vanuit het project heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden en er wordt gewerkt met een uitvoeringsplan. Van 2014-2017 was de werktitel: *'Aanpakken van laaggeletterdheid = investeren in de toekomst'*. Bij de uitvoering van het beleid zijn de betrokken partijen geraadpleegd, is dossieronderzoek gedaan en is een QuickScan van de aanpak van laaggeletterdheid over de periode 2014-2017 gemaakt. Mede op basis daarvan is het nieuwe meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2019-2022 vastgesteld. Dit plan heeft de werktitel: *'Taal als vliegwiel naar meedoen'*.

Het is wenselijk om te toetsen of de beoogde aanpak tot de gewenste resultaten leidt. De gemeente heeft daarvoor een systeem voor monitoring ontwikkeld. Hierbij en hiervoor worden gesprekken gevoerd met de betrokken partijen en wordt hen

om schriftelijke informatie gevraagd. De vastgestelde monitorvragen zijn voor de komende jaren de vaste ijkpunten bij het meten van de resultaten. Tot en met 2018 werd nog niet alle gewenste informatie bijgehouden en was bijvoorbeeld de rapportage van 2018 niet helemaal volledig. We beschouwen de monitor van 2018 overigens wel als een o-meting. Voor het uitvoeringsjaar 2019 zijn de betrokken partijen gestart met registratie op basis van de vaste vragen. Dit monitorverslag van verslagjaar 2019 is wel volledig en de vragen zullen voor de komende jaren gelijk blijven, om zodanig ook een trend in de komende jaren te kunnen zien.

Wij willen alle betrokken werkers uit het veld bedanken voor hun inzet bij het verzamelen van de benodigde gegevens.

Samenvatting

In Steenwijkerland doet iedereen mee!

Dat is de ambitie van het coalitieakkoord:

Samen redzaam.

De gemeente wil dat alle inwoners kunnen lezen, schrijven en beschikken over digitale vaardigheden zodat de inwoners zich kunnen redden in de huidige maatschappij. Dit sluit aan bij de onderdelen 'De inwoner op 1' en 'Mijn Steenwijkerland' binnen het coalitieakkoord. Het beleid rondom het voorkomen van laaggeletterdheid en de uitvoeringsplannen dragen hier aan bij.

De gemeente Steenwijkerland zet sinds 2011 het project *'Taal is de sleutel tot groei'* in om laaggeletterdheid te voorkomen en/of aan te pakken. Vanuit het project heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden en er wordt gewerkt met een uitvoeringsplan. Het nieuwe meerjarenbeleidsplan gaat in op laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2019-2022 en heeft als werktitel: *'Taal als vliegwiel naar meedoen'*. Om te toetsen of de beoogde aanpak tot de gewenste resultaten leidt, heeft de gemeente een systeem voor monitoring ontwikkeld. De vastgestelde monitorvragen hebben een o-meting opgeleverd in 2018 en bieden vaste ijkpunten. Uiteraard zijn ze gekoppeld aan de doelstellingen uit het voornoemde beleidsplan. Vanaf het verslagjaar 2019 zal een trend te zien zijn.

Het doel van de monitoring is tweeledig:

- lokale verantwoording;
- een effectieve en structurele aanpak laaggelet-

terdheid, zowel voor de partners als de deelnemers.

Door monitoring is er zicht op de voortgang van elkaars activiteiten, waardoor gericht naar verbetermogelijkheden gekeken kan worden. Belangrijk uitgangspunt van de monitoring is, dat de bevindingen van iedereen die een rol speelt in de aanpak van laaggeletterdheid, worden meege-nomen.

De vaste partners leveren input:

- Deltion College, Landstede en Drenthe College (ROC'S)
- Sociaal Werk De Kop
- Bibliotheek
- NoordWestGroep
- Sociale Dienst
- Stichting Lezen & Schrijven
- Taalpuntcoördinator
- Gemeente Steenwijkerland

Kwantitatieve gegevens

Alle aanmeldingen met betrekking tot laaggeletterdheid, laaggecijferdheid of laag digitale vaardigheden komen binnen bij Taalpunt, maar ieders eigen weg is wel uniek. Mensen worden vrijwel altijd doorgeleid naar een aanbod van Taalpunt en/of een taalverhogingsklas. Het betreft dan het aanbod dat door de gemeente wordt gesubsidieerd. Uiteraard is er binnen of buiten de gemeente ook ander aanbod voor deelnemers waarvan gebruik gemaakt kan worden.

Wat opvalt is dat laaggeletterdheid vrijwel altijd voorkomt in combinatie met laaggecijferdheid en/of beperkte digitale vaardigheden. Beperkte digitale vaardigheden komen wel alleen voor.

Omdat Taalpunt de centrale plek is voor alle deelnemers, is bij hen bekend om hoeveel nieuw bereikte mensen het gaat. Het bereik van het totale aantal deelnemers met aanbod basisvaardigheden in 2019 wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1 Totale bereik	
	Aantal deelnemers
Hoeveel totaal deelnemers zijn er op peildatum 1 januari 2019 (= monitor 2018)?	82
Hoeveel totaal deelnemers zijn er op peildatum 1 januari 2020?	222
Hoeveel totaal deelnemers zijn er nieuw bijgekomen in de afgelopen periode januari – december 2019?	140
Hoeveel totaal deelnemers zijn gestopt in de afgelopen periode januari – december 2019?	28

In totaal zijn er 140 nieuwe deelnemers bijgekomen in 2019, waarvan 4 specifiek rekenen en 30 deelnemers digitale vaardigheden. Uitsluitend laaggecijferdheid komt weinig voor. Het is vaak een combinatie van laaggecijferdheid en laaggeletterdheid, maar ook regelmatig in combinatie met digitale vaardigheden. Zie onderstaande tabel

Tabel 2 Overzicht nieuwe deelnemers in 2019				
1 januari	laaggeletterden	laaggecijferden	lage digitale vaardigheden	totaal aantal deelnemers
2019	82	0	0	82
2020	106	4	30	140
2021				0
2022				0
2023				0
totaal	188	4	30	222
streefdoel	600	150	150	900

Van signalering tot aanmelding bij Taalpunt

Er zijn nieuwe deelnemers gekomen en ook deelnemers gestopt in het verslagjaar, doorverwezen en/of vanuit aanmelding niet gaan deelnemen. In totaal zijn er 150 nieuwe deelnemers bij Taalpunt gekomen in het verslagjaar. Het betreft hierbij twee verschillende aanvliegroutes naar Taalpunt toe. Als eerste de route die door de deelnemer zelf of met hulp van organisaties/instanties of familie wordt gevonden. De tweede route is een meer actievare weg op initiatief van het Taalpunt en uitgevoerd. Dit laatste betreft de weg via de bedrijven. Deze route kent tegelijkertijd ook een aparte doelstelling in het beleidsplan van de gemeente.

De eerste route laat onderstaand beeld zien.

Tabel 1.1.1 Aantal meldingen die zijn binnengekomen in de periode januari tot en met 31 december 2019 bij Taalpunt							
	IGSD/ Sociale Dienst	Zorg ¹⁾	Onderwijs	Familie ²⁾	Bedrijven / organisaties ³⁾	Anders, namelijk: ⁴⁾	Totaal aanmeldingen 1 januari tot 1 januari
2018	15	5	26	4	--	9	69
2019	10	6	14	4	30	59	123

De tweede route, gestart in 2019 (actieve inzet op werving en samenwerking met bedrijven). Het levert op peildatum 1 januari 2020 totaal 27 deelnemers op.

De inzet op deze route heeft het volgende opgeleverd:

Tabel 1.1.2 In de monitor van 2019 zijn voor het eerst vragen gesteld rondom contacten met bedrijven. Deze vraag heeft de volgende cijfers laten zien, aangeleverd door Taalpunt.	
	Aantal
Aantal presentaties voor bedrijven/organisaties	18
Aantal workshops Signaleren en doorverwijzen	4
Aantal afgenomen assessments (waaronder afnemen meters en toetsen)	54
Aantal opgezette leer-/werktrajecten	3
Aantal deelnemers in deze leer-/werktrajecten op peildatum 1 januari 2020	27

Aanmelding Taalpunt

De aanmeldingen die binnenkomen bij Taalpunt via de weg van de Sociale Dienst (IGSD), onderwijs of zorg, krijgen bij Taalpunt een intakegesprek. De aanmelding bij Taalpunt kent een traject van gesprek en afname van meters en/of andere toetsen. Dit alles om met de deelnemer de juiste vraag te kunnen formuleren om daarmee vervolgens het juiste aanbod te kunnen vinden. Door deze uitgebreide intake door Taalpunt, kan een totaalbeeld ontstaan van alle aanmeldingen. Het monitorverslag biedt uitgebreide informatie over aanmeldingen naar afkomst (91% allochtoon) en leeftijd (55% tussen 27 en 45 jaar), geslacht (72% is vrouw), afstand tot startkwalificatie (88% heeft een startniveau lager of gelijk aan A1), etc. (zie hoofdstuk 1.4).

Toelichting bij tabel 1.1.1

¹⁾ De categorie zorg betreft onder andere Sociaal Werk De Kop, GGD en Frion.

²⁾ De categorie Familie betreft de directe familieleden van de deelnemers

³⁾ De deelnemers in de categorie Bedrijven/organisaties hebben hun weg gevonden door een bedrijf (werkgever) of andere organisatie anders dan zorg en onderwijs.

⁴⁾ Bij navraag waaruit de groep 'anders namelijk' bestaat, blijkt het te gaan om sociale media (website, Facebook), krant, presentaties, eigen initiatief. Deze groep is ook vrij groot t.o.v. de andere groepen.

Van aanmelding naar aanbod (toeleidingen)

Wanneer Taalpunt samen met de deelnemer een beeld heeft van de vraag en de behoefte, wordt vanuit Taalpunt het juiste aanbod besproken met de deelnemer. Taalpunt zorgt daarna voor de toeleiding naar het juiste aanbod. Het aanbod kan binnen Taalpunt verzorgd worden door en met onder andere coaches (taalcoaches). Ook kan het aanbod buiten Taalpunt gevonden en verzorgd worden en betreft dan bijvoorbeeld de taalverhoging, basisvaardigheden aanbod verzorgd door ROC's. Binnen de tweede route van signalering betreft het aanbod vaak een op maat uitgezet traject in samenwerking met de bedrijven zelf (3 maatwerktrajecten in 2019).

Aanbod non-formeel Taalpunt en aanbod (non-)formeel ROC

De methodieken die door Taalpunt worden gebruikt zijn: leren in de context en vraag gestuurd leren.

De middelen die ingezet worden: materiaal van Stichting Lezen & Schrijven o.a. volgens de VUT-methode. Spreektaal van de stichting Het Begint met Taal. Leermiddelen van uitgeverijen op het gebied van NT1 en NT2.

Tabel 1.5.1 Toeleidingen		
	Aantal 2019	%
Non-formeel leren Taalpunt	64	43%
(Non-)formeel leren ROC's	55	37%
Leer-werktrajecten (maatwerk)	27	18%
Niet toegeleid	4	3%
Totaal	150	100%

Aanbod uitstroom en doorstroom Coaches (taalcoaches, rekencoaches en/of digitale vaardigheden coaches)

Het is een voorwaarde dat er voldoende (taal)coaches aanwezig zijn om non-formeel leren Taalpunt te kunnen organiseren. De werving, begeleiding en scholing van coaches, is een taak van Taalpunt. In totaliteit zijn er voldoende coaches, maar wel minder dan op 1 januari 2019. Deze 75 coaches zijn echter wel de actieve coaches. Zeven coaches zijn uitgestroomd omdat ze werk hebben gekregen en dit niet meer te combineren is. Positief voor de coaches dat ze aan het werk zijn.

Resultaten aanbod deelnemers

Tabel 1.8.1 Opbrengsten en resultaten deelnemers non-formeel leren Taalpunt, peildatum 1-1-2020						
Opbrengsten	Zijn gestopt/ leervraag beantwoord	Zijn doorverwezen				
		Doorgaan met hetzelfde aanbod	Naar ander non-formeel leren Taalpunt	Non-formeel leren taalverhoging	Formeel leren	Anders
Hoeveel deelnemers taal hebben hun leervraag in de loop van het kalenderjaar 2019 beantwoord en hoe zijn ze verder gegaan?	0	0	0	0	12 (B1 klas en zij-instromers)	0
Hoeveel deelnemers digitale vaardigheden hebben in 2019 hun leervraag beantwoord gezien? Hoe zijn ze verder gegaan?	23	0	0	0	0	0
Hoeveel deelnemers rekenen hebben in 2019 hun leervraag beantwoord gezien? Hoe zijn ze verder gegaan?	11	0	0	0	0	0
Totaal	34	0	0	0	12	0

Resultaten (non-)formeel leren ROC's

De opbrengsten van de deelnemers aan de ROC-cursussen (non-formeel leren (taal)verhoging) zijn door de ROC's in beeld gebracht. In totaal nemen er 37 deelnemers deel aan de ROC-cursussen op peildatum 1 januari 2020. Het gaat om 4 groepen ROC, namelijk 2 groepen in TUK (13 deelnemers), 1 groep in Vollenhove (17 deelnemers) en 1 groep in Steenwijk-West (9 deelnemers). Daarnaast is er ook nog de groep B1 die is gestart door ROC. Uit het aantal toelidingen blijkt dat het om een aantal van 55 gaat. Het beginniveau, eindniveau op peildatum en of de deelnemers een groei hebben doorgemaakt, is eveneens in beeld gebracht. In totaal kan gesteld worden dat de grootste groep zowel aan het begin

als op peildatum op niveau bijna A1 of lager zit (14/15 deelnemers). Het aantal op peildatum op niveau van A1 en A2 is toegenomen (van 5 naar 9 A1 en van 2 naar 7 A2).

Van alle aangeleverde informatie is bekend dat het beginniveau op verschillende manieren wordt weergegeven, evenals het eindniveau.

Individuele cursist centraal

In de methodieken en de aanpak van aanmelding tot toeliding deelnemers in hoofdstuk 1, wordt duidelijk dat de individuele cursist centraal staat. Vooral het non-formeel Taalpunt aanbod is gericht op de individuele vraag van de deelnemers.

Preventie

In 2019 is, samen met partners, het lokaal educatief akkoord vastgesteld. Dit akkoord is een sterke basis voor verbinding naar preventie voor laaggeletterdheid. In 2019 is een plan van aanpak tot stand gekomen waaraan uitvoering wordt gegeven in 2020. Het betreft een inventarisatie en evaluatie op de bestaande taalprogramma's en ook kennisdeling met partners over de rollen m.b.t. preventie en relatie tot laaggeletterdheid.

Beleving van de deelnemers over het aanbod

De beoordeling van het cursusaanbod is een 8. Dat geldt voor beide locaties. Enkel vinden 1 lesochtend per week te weinig. De waardering voor de begeleiding is ook een 8. Men wil wel graag kleinere groepen en groepen van gelijk niveau. Huiswerk werkt positief. Kindcentrum Willem Alexander als locatie scoort een 8, de Kringloop tussen 4 en 6. De grote in- en uitloop bij de Kringloop wordt als negatief gezien. Er is behoefte aan ontmoeting met autochtonen en aan beroepsperspectief: bijv. halen rijbewijs om 'zorgmensen' te vervoeren.

Participatieladder effectief meetinstrument voor laaggeletterdheid?

Het onderzoek naar de effectiviteit van de participatieladder als instrument bij de aanpak laaggeletterdheid, is in 2019 uitgevoerd. Onderzoek laat zien dat dit niet het juiste instrument is. Geconcludeerd is dat we op deze manier blijven monitoren, het monitorverslag, portfolio's binnen Taalpunt en eigen meetsysteem in ROC, totdat er iets beters is landelijk, lokaal of regionaal.

Kwalitatieve informatie over de procesgang

Voor de monitor 2019 is een grote uitvraag gedaan met betrekking tot de procesgang rondom laaggeletterdheid in de gemeente. Hoofdstuk 6 laat zien wat de successen zijn (aanmeldingen, contacten bedrijven, samenwerking) en gaat in op werving

en toeliding (blijven werken aan zichtbaarheid, gedeelde verantwoordelijkheid, registratie en terugkoppeling).

- Men vindt dat de intakes beter gaan en de werkwijze en vindbaarheid van Taalpunt ook.
- Aandacht voor afstemming aanbod en gebruik portfolio kan beter. Continuïteit in aanbod, en daarmee ook de begeleiders van dit aanbod, wisselt te vaak.
- De samenwerking gaat beter, maar aanleveren gegevens voor monitoring moet beter (gevoel van urgentie bij iedereen), net als borging van processen en afspraken.
- De zichtbaarheid en een activiteitenplan voor het promoteam zijn aandachtspunten.
- Korte lijnen en goede communicatie docenten (ROC's) onderling gaat goed. Aandacht voor doorgaande leerlijn is wenselijk en daarvoor goed afstemmen onderling en gelijke methodes gebruiken.
- De uitwerking van samen volgen van het proces is te vinden in bijlage 6, tabel 6.7.1 en 6.7.2.

Adviezen

Op basis van de uitkomsten zijn twee adviezen te geven.

- Als eerste is elkaar als partners (nog) beter leren kennen en kennis en expertise delen met als doel aanvullend aan elkaar te gaan werken in de aanpak van laaggeletterdheid.
- Als tweede een verdiepend onderzoek op het aanbod en de resultaten van de deelnemers laten uitvoeren. Hierbij kan het proces die de deelnemer van signalering, toeliding, aanbod en uitstroom doorloopt, ook worden meegenomen.

Inleiding

In Steenwijkerland doet iedereen mee! Dat is de ambitie van het coalitieakkoord: Samen redzaam. De gemeente wil dat alle inwoners kunnen lezen, schrijven en beschikken over digitale vaardigheden zodat de inwoners zich kunnen redden in de huidige maatschappij. Dit sluit aan bij de onderdelen 'De inwoner op 1' en 'Mijn Steenwijkerland' binnen het coalitieakkoord. Het beleid rondom het voorkomen van laaggeletterdheid en de uitvoeringsplannen dragen hier aan bij.

De term laaggeletterdheid wordt vaak gebruikt voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Maar 'laaggeletterdheid' gaat ook om mensen die laag gecijferd zijn en om mensen die weinig of geen digitale vaardigheden hebben. Het meerjarenbeleidsplan richt zich daarom op deze drie vaardigheden, die samen als de 'basisvaardigheden' voor volwaardig meedoen worden gezien.

Al sinds 2011 heeft de gemeente Steenwijkerland gericht beleid op laaggeletterdheid. Dit begon met het project 'Taal is de sleutel tot groei', uitgevoerd in de wijk Steenwijk-West. De doelstelling was om de taalvaardigheid van ouders te versterken door hen onder andere deel te laten nemen aan een taalcurcus. De aanname is dat wanneer ouders taal- en leesvaardiger zijn, ze hun kinderen beter kunnen stimuleren en begeleiden. Ook komt het hun eigen integratie in de Nederlandse samenleving ten goede. De doorontwikkeling van het beleid kreeg vorm vanaf 2014 onder de titel 'Aanpakken

van laaggeletterdheid = investeren in de toekomst'. Sinds het verslagjaar 2019 heeft het beleid als titel: 'Taal als vliegwiel naar meedoen'¹.

De monitor Laaggeletterdheid wordt uitgevoerd aan de hand van de doelstellingen genoemd in de aanpak Laaggeletterdheid. Het doel van de monitoring is tweeledig:

- lokale verantwoording;
- een effectieve en structurele aanpak laaggeletterdheid, zowel voor de partners als de deelnemers.

Door monitoring is er zicht op de voortgang van elkaars activiteiten, waardoor gericht naar verbetermogelijkheden gekeken kan worden. Dit vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor ieder afzonderlijk op zijn eigen terrein. Zo kan een lokale verantwoording en verbetering van de aanpak tot stand komen. De werkwijze ligt vast in de notitie monitoring laaggeletterdheid². De vaste vragenlijsten zijn daarvoor de basis en worden jaarlijks uitgezet. Sinds 1 januari 2018 wordt gewerkt met vastgestelde indicatoren, waardoor inzichtelijk is wat de opbrengst is met betrekking tot de doelstellingen zoals geformuleerd in het beleidsplan. De monitor van 2018 is de eerste verwerking en dient als o-meting. Daarvoor is middels de QuickScan informatie verzameld.

Na de eerste meting 2018 zijn de vragenlijsten op basis van gebruik aangepast en daardoor beter

¹ Meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggeletterdheid en digitale vaardigheden 2019 – 2022; 'Taal als vliegwiel naar meedoen'

² Notitie monitoring laaggeletterdheid gemeente Steenwijkerland 2018

gemaakt. Ook zijn open vragen toegevoegd aan de vragenlijst om een kwalitatief beeld te krijgen en niet alleen een kwantitatief beeld. De vragenlijst van Taalpunt is aangepast en er werd een aparte vragenlijst gemaakt voor de non-formele cursussen die worden uitgevoerd door de ROC's. Medio 2019 zijn de vragenlijsten vastgesteld. De rapportage op peildatum 1 januari 2020 zal een zuiverder beeld scheppen van de situatie. De vragenlijsten blijven gelijk in de komende beleidsperiode.

Belangrijk uitgangspunt is, dat de bevindingen van iedereen die een rol speelt in de aanpak van laaggeletterdheid, worden meegenomen.

De vaste partners zijn:

- Deltion College, Landstede en Drenthe College (ROC'S)
- Sociaal Werk De Kop
- Bibliotheek
- NoordWestGroep
- Sociale Dienst
- Stichting Lezen & Schrijven
- Taalpuntcoördinator
- Gemeente Steenwijkerland

De inhoud van het monitorverslag richt zich op de doelstellingen uit het beleidsplan laaggeletterdheid. Voor de periode 2019-2022 zijn dit de volgende doelstellingen.

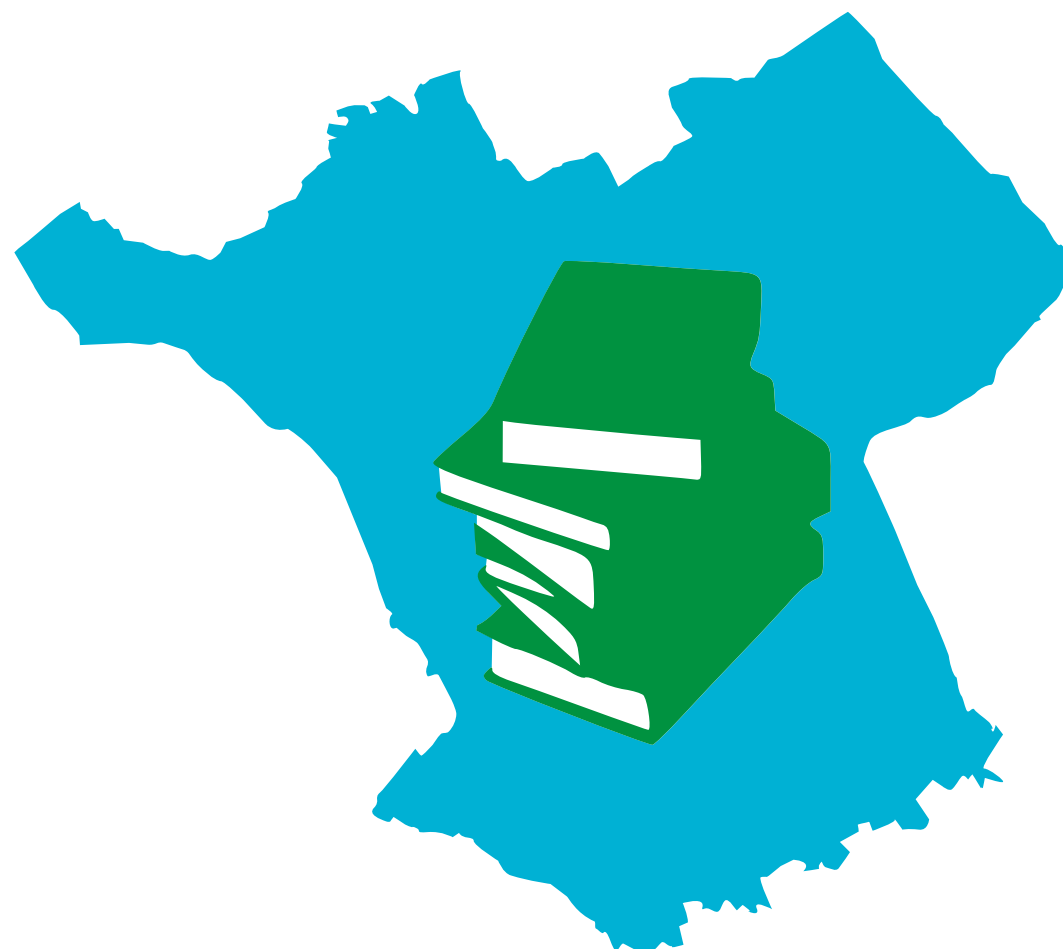
- 1 Tussen 2019 en 2022 nemen 600 inwoners deel aan een aanbod om hun taalvaardigheden te vergroten.
- 2 Tussen 2019 en 2022 nemen 150 inwoners deel aan een aanbod om hun rekenvaardigheden te vergroten.
- 3 Tussen 2019 en 2022 nemen 150 inwoners deel aan een aanbod om hun digitale vaardigheden te vergroten.
- 4 In 2022 staat de vraag van de individuele cursist centraal in de methodiek die wordt ingezet om de taal-, reken- en digitale vaardigheden te ver-

beteren. Dit geldt niet alleen voor het taalaanbod, maar ook voor het nog te ontwikkelen aanbod voor reken- en digitale vaardigheden.

- 5 In 2020 is er, samen met kinderopvang en onderwijs, een plan van aanpak om te voorkomen dat kinderen met te weinig vaardigheden het onderwijs verlaten.
- 6 In 2022 geven de deelnemers het aanbod op het gebied van taal-, reken- en digitale vaardigheden een rapportcijfer van 7 of hoger.
- 7 In 2019 is onderzocht of het instrument participatieladder effectief is. Het aanbod leidt ertoe dat iedere deelnemer minimaal 1 stap op de participatieladder zet.
- 8 Samen met werkgevers minimaal 10 bedrijven per jaar voorlichting geven. Per jaar binnen 4 bedrijven toetsen taal- en rekenvaardigheden afnemen.

NB: Doelstelling 8 is een toegevoegde doelstelling door het College, nadat de eerste monitoring in 2018 heeft plaatsgevonden.

De hoofdstukken 1 tot en met 5 laten de gegevens van 2019 zien. In hoofdstuk 1 komen de doelstellingen 1,2 en 3 aan de orde. In hoofdstuk 2 doelstelling 4, in hoofdstuk 3 doelstelling 5, in hoofdstuk 4 doelstelling 6 en in hoofdstuk 5 doelstelling 7. Tevens komen in deze monitor de zaken die bij de gegevensverzameling zijn opgevallen aan de orde in hoofdstuk 7.

1

Kwantitatieve gegevens en toelichting

Om de basis beleidsdoelstelling¹ 1, 2 en 3, zoals in het vorige hoofdstuk genoemd, goed te kunnen beantwoorden, is informatie verzameld op het gebied van aanmeldingen bij Taalpunt, intakes en assessments die daarna zijn afgenomen, toelichtingen van alle aanmeldingen en vervolgens ook het aanbod en de opbrengsten van dit aanbod. Een heel traject van start van deelnemer bij Taalpunt als centraal punt waar alle deelnemers binnen komen, tot en met de uitstroom van een deelnemer nadat deze aanbod heeft gevolgd.

Alle aanmeldingen met betrekking tot laaggeletterdheid, laaggecijferdheid of laag digitale vaardigheden komen via een bepaalde weg binnen bij Taalpunt, maar ieders eigen weg is wel uniek. Vervolgens worden deze mensen vrijwel altijd doorgeleid naar een aanbod van Taalpunt en/of een taalverhogingsklas, verzorgd door een ROC. Het betreft dan het aanbod dat door de gemeente wordt gesubsidieerd. Uiteraard is er binnen of buiten de gemeente ook ander aanbod voor deelnemers waarvan gebruik gemaakt kan worden. In bijlage 2 is dit te zien.

In het afgelopen jaar is gebleken dat veel aanmeldingen niet specifiek alleen laaggecijferdheid betreft. Dit gaat vrijwel altijd in combinatie met laaggeletterdheid. Dat geldt ook voor digitale vaardigheden. Alleen zijn binnen deze doelgroep

ook mensen die niet opgegroeid zijn met deze digitale middelen, waardoor ze hier een achterstand hebben. Deze groep is vaak niet laaggecijferd of laaggeletterd.

Vaak hebben we, zo blijkt in 2019, te maken met basisvaardigheden bij 'laaggeletterde mensen'.

Ook is het zo dat in de periode voor 2018 al veel laaggeletterden zijn bereikt. Sommigen daarvan zullen niet meer laaggeletterd zijn, nog bezig zijn en/of is het bij hen van belang dat het onderhouden wordt. In de QuickScan² zijn hierover een aantal gegevens verzameld.

- Als eerste volgt hierna de informatie over het bereik ten aanzien van de doelstellingen.
- Daarna volgt een onderdeel over de signalering en toeleiding. Toeleiding betreft dan het aanbod dat de deelnemer gaat volgen.
- Als laatste volgt informatie over het aanbod dat gevolgd is in het kalenderjaar 2019 en hoe de uitstroom en/of nazorg is, nadat de deelnemer het aanbod heeft afgesloten.

Omdat Taalpunt de centrale plek is voor alle deelnemers, is bij hen bekend om hoeveel nieuw bereikte mensen het gaat. Het bereik van het totale aantal deelnemers met aanbod basisvaardigheden in 2019 wordt weergegeven in tabel 1.

¹ Doelstelling 1: Tussen 2019 en 2022 nemen 600 inwoners deel aan een aanbod om hun taalvaardigheden te vergroten.

Doelstelling 2: tussen 2019 en 2022 nemen 150 inwoners deel aan een aanbod om hun rekenvaardigheden te vergroten.

Doelstelling 3: tussen 2019 en 2022 nemen 150 inwoners deel aan een aanbod om hun digitale vaardigheden te vergroten.

² QuickScan Taal als vliegwiel naar meedoen, Aanpakken van laaggeletterdheid = investeren in de toekomst, december 2017

Tabel 1 Totale bereik	
	Aantal deelnemers
Hoeveel totaal deelnemers zijn er op peildatum 1 januari 2019 (= monitor 2018)	82
Hoeveel totaal deelnemers zijn er op peildatum 1 januari 2020?	222
Hoeveel totaal deelnemers zijn er nieuw bijgekomen in de afgelopen periode januari – december 2019?	140 (64 Taalpunt, 12 B1 en 37 NT2 en 27 bedrijven)
Hoeveel totaal deelnemers zijn gestopt in de afgelopen periode januari – december 2019?	28

In de jaren 2014 tot 2018 zijn er in totaal 589 deelnemers bereikt, zie QuickScan. Vanaf 2018 worden nieuwe vragenlijsten gebruikt en werden nieuwe registratiestructuren neergezet, waardoor in een nieuwe beleidsperiode een nieuwe start met monitoren gemaakt kon worden.

In totaal zijn er 140 nieuwe deelnemers bijgekomen in 2019, waarvan 4 specifiek rekenen en 30 deelnemers digitale vaardigheden. Uitsluitend laaggecijferdheid komt weinig voor. Het is vaak een combinatie van laaggecijferdheid en laaggeletterdheid, maar ook regelmatig in combinatie met digitale vaardigheden.

Tabel 2 Overzicht nieuwe deelnemers in 2019				
1 januari	laaggeletterden	laaggecijferden	lage digitale vaardigheden	totaal aantal deelnemers
2019	82	0	0	82
2020	106	4	30	140
2021				0
2022				0
2023				0
totaal	188	4	30	222
streefdoel	600	150	150	900

1.1 Van signalering tot aanmelding bij Taalpunt

In totaal zijn er 150 nieuwe deelnemers (123 via route 1 en 27 via route 2) bij Taalpunt gekomen in het kalenderjaar 2019. Er zijn nieuwe deelnemers gekomen en ook deelnemers gestopt, doorverwezen en/of vanuit aanmelding niet gaan deelnemen. Om hier nader inzicht in te krijgen wordt jaarlijks, met betrekking tot signalering, bijgehouden hoe de deelnemers Taalpunt kennen en via welke weg ze het Taalpunt weten te vinden. Het aantal meldingen dat is binnengekomen in het kalenderjaar, wordt vanaf 2019 bijgehouden. Het betreft hierbij twee verschillende aanvliegroutes naar Taalpunt toe. Als eerste de route die door de

deelnemer zelf of met hulp van organisaties/ instanties of familie wordt gevonden. De tweede route is een meer actievare weg op initiatief van het Taalpunt en uitgevoerd. Dit laatste betreft de weg via de bedrijven. Deze route kent tegelijkertijd ook een aparte doelstelling in het beleidsplan van de gemeente. Beide worden in dit hoofdstuk meegenomen.

De eerste route, zie tabel 1.1.1, betreft in totaal 123 aanmeldingen waarvan 30 personen Taalpunt hebben gevonden via de bedrijven/organisaties en 59 via een andere weg; anders, namelijk. Het gaat hier dus om een totaal aantal van 89 deelnemers. De aanmeldingen door Sociale Dienst, onderwijs en zorg zijn 30 deelnemers. Opgemerkt dient te worden dat veel presentaties geven actief worden ingezet door Taalpunt zelf.

Tabel 1.1.1 Aantal meldingen die zijn binnengekomen in de periode januari tot en met 31 december 2019 bij Taalpunt							
	IGSD/ Sociale Dienst	Zorg ¹	Onderwijs	Familie ²	Bedrijven / organisaties ³	Anders, namelijk: ⁴	Totaal aanmeldingen 1 januari tot 1 januari
2018	15	5	26	4	--	9	69
2019	10	6	14	4	30	59	123

De tweede route, gestart in 2019, is die via actieve inzet op werving en samenwerking vanuit Taalpunt met bedrijven. Het levert op peildatum 1 januari 2020 totaal 27 deelnemers op. Dit betreft in het beleidsplan doelstelling 8. Dit is een grote investering vanuit Taalpunt, zeker omdat dit een nieuwe route is waarin veel nog opgestart en ontdekt moest worden.

Deze grote investering blijkt uit de vele presentaties (18) die zijn gegeven en het aantal afgenomen assessments (54), inclusief meters (zie tabel 1.1.2).

Uit onderstaande tabel blijkt ook dat er 3 trajecten binnen bedrijven zijn gestart in 2019 en er in totaal 18 presentaties zijn gegeven aan 18 verschillende bedrijven/organisaties.

Toelichting bij tabel 1.1.1

¹ De categorie zorg betreft onder andere Sociaal Werk De Kop, GGD en Frion.

² De categorie Familie betreft de directe familieleden van de deelnemers

³ De deelnemers in de categorie Bedrijven/organisaties hebben hun weg gevonden door een bedrijf (werkgever) of andere organisatie anders dan zorg en onderwijs.

⁴ Bij navraag waaruit de groep 'anders namelijk' bestaat, blijkt het te gaan om sociale media (website, Facebook), krant, presentaties, eigen initiatief. Deze groep is ook vrij groot t.o.v. de andere groepen.

Tabel 1.1.2
In de monitor van 2019 zijn voor het eerst vragen gesteld rondom contacten met bedrijven. Deze vraag heeft de volgende cijfers laten zien, aangeleverd door Taalpunt.

	Aantal
Aantal presentaties voor bedrijven/organisaties	18
Aantal workshops Signaleren en doorverwijzen	4
Aantal afgenomen assessments (waaronder afnemen meters en toetsen)	54
Aantal opgezette leer-/werktrajecten	3
Aantal deelnemers in deze leer-/werktrajecten op peildatum 1 januari 2020	27

1.2 Taalmeters

De partners IGSD / Sociale Dienst en de NoordWestGroep in de stuurgroep laaggeletterdheid, hebben voor hun eigen organisaties geïnventariseerd bij hoeveel deelnemers in 2019 een meter is afgenomen. De Sociale Dienst geeft opdracht aan de NoordWestGroep om meters af te nemen. De NoordWestGroep voert de opdracht van afnemen van taalmeters – vaak als onderdeel van een groter assessment - uit en vervolgens komen de resultaten bij de consultants Sociale Dienst terug. Het systeem is niet zodanig dat de NoordWestGroep inzage heeft in de resultaten van de afgenomen meters. De resultaten zijn alleen bekend bij de Sociale Dienst. De consultants Sociale Dienst gaan vervolgens samen met de deelnemer het vervolgtraject bepalen. Zo kan de consultant de deelnemer ook doorverwijzen naar het Taalpunt. Tabel 1.2.1 (bijlage 6) laat zien dat er in totaal bij 329 deelnemers volgens NoordWestGroep in 2019 meters zijn afgenomen. Het totaal van deelnemers waarbij een meter is afgenomen, is ook geïnventariseerd door de IGSD (Sociale Dienst) zelf, zie tabel 1.3.1 in paragraaf 1.3. Dit betreft in totaal 133 meters. Dit is minder dan door de NoordWestGroep wordt aangegeven. Verder blijkt uit diezelfde tabel dat er

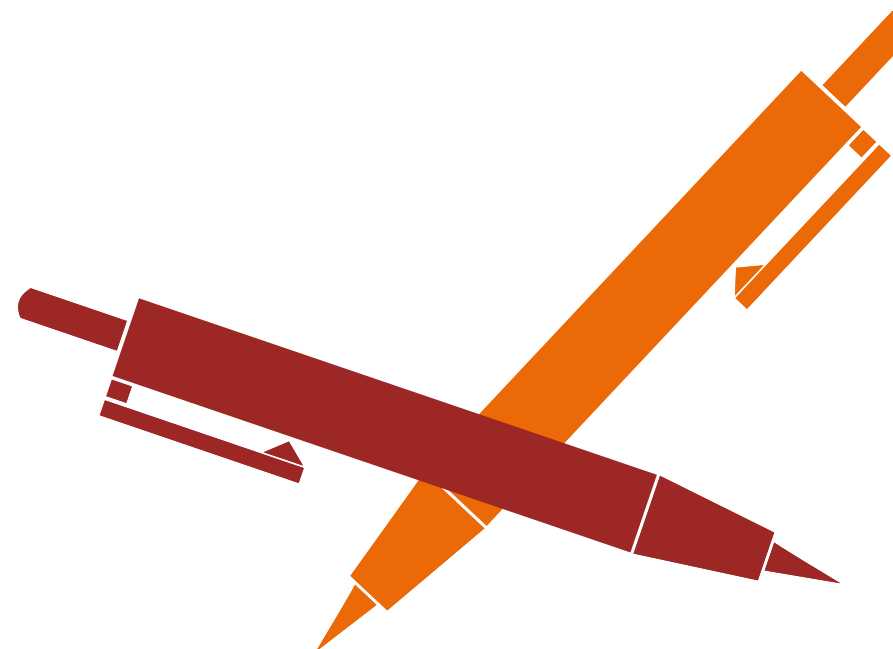
in totaal 39 deelnemers een lage score (negatieve score) hebben behaald. De mogelijkheid zou zijn dat al deze deelnemers naar Taalpunt zouden kunnen komen. Echter zijn er maar 10 deelnemers die via IGSD Sociale Dienst bij Taalpunt zijn gekomen in 2019. Waarom en waar deze overige 29 deelnemers naar toe zijn doorverwezen, is niet bekend. Wel zijn er in 2019 verschillende wisselingen geweest van consultants en heeft het IGSD vanaf 2019 een plek gekregen binnen de gemeente. Daarnaast wordt door de consultants het totaal beeld van het gehele assessment dat door de NoordWestGroep is gedaan, meegenomen. Ook het Taalpunt baseert de vraag, en dus het aanbod, niet alleen op het afnemen van een meter.

De opmerking is dat de taalmeter/-meters niet zijn gemaakt voor de doelgroep NT2, maar wel vaak voor hen worden ingezet. Zo blijkt uit de scores van meters bij NT2. Het tempo is vaak een probleem bij de NT2- groep. Voor een overzicht van de taalmeters, zie bijlage 6, tabel 1.2.1.

1.3 Aanmelding IGSD

Het IGSD geeft de volgende cijfers op bij deze vraag. Hierbij wordt tevens de uitslag vermeld.

Tabel 1.3.1 Afgenomen taalmeters, rekenmeters, digitale vaardigheden IGSD*	Aantal
Afgenomen taalmeters in de periode van 1 januari – 11 december 2019.	85 Uitslag: 53 positief 28 negatief 4 verder onderzoek
Afgenomen rekenmeters in de periode van 1 januari – 11 december 2019.	25 Uitslag: 20 positief 5 negatief
Afgenomen digitale vaardigheden in de periode van 1 januari – 11 december 2019.	23 Uitslag: 17 positief 6 negatief

1.4 Aanmelding Taalpunt

De aanmeldingen die binnenkomen bij Taalpunt via de weg van de Sociale Dienst (IGSD), onderwijs of zorg, krijgen bij Taalpunt een intakegesprek. Voor hen hoeft het Taalpunt veelal nooit een uitgebreid assessment af te nemen, omdat het niveau en vaak ook al de vraag van de deelnemer via de signalerende organisatie bekend is. Onderwijs toetst halfjaarlijks het niveau van de deelnemers, inclusief inburgering. Zo is ook via de weg van de IGSD Sociale Dienst het niveau bekend, omdat deelnemers door hen een assessment krijgen bij de NoordWestGroep.

De aanmelding bij Taalpunt kent een traject van gesprek en afname van meters en/of andere toetsen. Dit alles om samen met de deelnemer de juiste vraag te kunnen formuleren, om daarmee vervolgens het juiste aanbod te kunnen vinden. Door deze uitgebreide intake door Taalpunt, kan een totaalbeeld ontstaan van alle aanmeldingen. In de tabellen 1.4.2 t/m 1.4.5 in bijlage 6 wordt dit totaalbeeld geschetst. Niet alle aantallen vanuit de verschillende tabellen kunnen met elkaar worden vergeleken omdat er dubbelingen in voorkomen. Dit komt omdat het doel van de verschillende vragen verschillend is.

1.4.1 Aanmeldingen bij Taalpunt naar afkomst en leeftijd

Tabel 1.4.2 en 1.4.3 bieden gegevens van alle aanmeldingen bij Taalpunt. Het grootste percentage deelnemers blijkt allochtoon (91%) en vrouw (72%). De grootste groep deelnemers zit in de leeftijds-categorie tussen de 27 en 45 jaar (55%).

Uitgaande van het absolute aantal allochtonen in de leeftijd van 16 - 65 jaar op basis van het landelijke percentage van 15%, zou het in Steenwijkerland moeten gaan om 121 allochtonen (15% van 811), waarvan er 80 nieuwe deelnemers 2019 worden

bereikt. Het aantal autochtonen in de leeftijd van 16 - 65 jaar, zou op basis van datzelfde percentage, een absoluut aantal zijn van 3.907 (15% van 26.047), terwijl er 8 nieuwe deelnemers in 2019 worden bereikt.

Uit de landelijke inventarisatie¹ blijkt dat de grootste groep Nederlands werkenden met een gezin betreft. Daarnaast blijkt de doelgroep in de leeftijd van 50+ niet actief groot te zijn. Landelijk blijkt er steeds meer duidelijk en inzichtelijk te worden over de doelgroep.

In totaal blijkt het, op basis van 15% in Steenwijkerland, te gaan om 4.029 laaggeletterden in de leeftijd van 16 tot 65 jaar in 2019 (in 2016 ging het om 3.544 laaggeletterden). Het streefdoel van de gemeente is 600 laaggeletterden te bereiken in vier jaar tijd (doelstelling 1), waarnaast nog 150 laaggecijferden. Wanneer je uit gaat van het feit dat deze laaggecijferden ook vaak laaggeletterd zijn, is het streefdoel 750 bereiken in vier jaar tijd. Een percentage van 19% bereik van het totaal aantal in de gemeente (4.029).

Tabel 1.4.1 hieronder en tabel 1.4.5 in bijlage 6 geven informatie over het startniveau van de aanmeldingen bij Taalpunt. Het startniveau blijkt vaak laag te zijn. Het doel is alle inwoners volwaardig mee te laten doen in de maatschappij waarvoor een startkwalificatie van groot belang is. Het niveau 2F/B1 is gelijk aan startkwalificatie. Niveau stappen gaan van instroom A1, A2, B1 of instroom, 1F, 2F.

Tabel 1.4.1 Startniveau deelnemer (afstand tot startkwalificatie)		
	Lager of gelijk aan A1 naar startkwalificatie	A2 naar startkwalificatie
2018	52	7
2019	77	11

¹ <https://geletterdheidinzicht.nl/>

De stap van iemand met startniveau lager of gelijk aan A1 naar startniveau is groot, terwijl de stap van iemand met startniveau A2 minder groot is. Ook blijkt dat een grote groep mogelijk nooit het niveau van startkwalificatie zal kunnen behalen. Het betreft onder andere een groot deel van de doelgroep uitstroom praktijkonderwijs en de groep inburgeraars met een vrijstelling. Hoe deze doelgroepen zich binnen de aanmeldingen verhouden, is niet exact bekend. Door het Taalpunt zijn veel toetsen en meters afgenomen in het kalenderjaar 2019. In totaal gaat het om een aantal van 166. Bij sommige deelnemers zullen er meerdere toetsen zijn afgenomen. Zoals hiervoor al werd aangegeven, biedt de goede start van Taalpunt met de deelnemer een basis voor de juiste toeleiding naar het aanbod. Voor verdere achtergrondinformatie bij deze paragraaf, wordt verwezen naar bijlage 6, tabellen 1.4.2 t/m 1.4.5.

1.5 Van aanmelding naar aanbod (toeleidingen)

Wanneer Taalpunt samen met de deelnemer een beeld heeft van de vraag en de behoefte, wordt vanuit Taalpunt het juiste aanbod besproken met de deelnemer. Taalpunt zorgt daarna voor de toeleiding naar het juiste aanbod. Het aanbod kan binnen Taalpunt verzorgd worden door en met onder andere coaches (taalcoaches). Ook kan het aanbod buiten Taalpunt gevonden en verzorgd worden en betreft dan bijvoorbeeld de taalverhoging, basisvaardighedenaanbod verzorgd door ROC's. Binnen de tweede route van signalering betreft het aanbod vaak een op maat uitgezet traject in samenwerking met de bedrijven zelf. Zo zijn er 3 maatwerktrajecten uitgevoerd in 2019 (zie tabellen 1.5.2 t/m 1.5.4 in bijlage 6).

De afspraken rondom aan- en afmelden van toeleiding naar aanbod buiten Taalpunt ROC's, is vastge-

legd in het aan- en afmeldprotocol. Hierin staan de rollen en verantwoordelijkheden beschreven van de verschillende partijen; ROC, Taalpunt en deelnemer.

De taak van Taalpunt naast toeleiden naar aanbod binnen Taalpunt, is ook die van coaches begeleiden, versterken en scholen en volgen van de deelnemers samen met de coaches. Het volgen gaat vanaf 2019 met behulp van een portfolio per deelnemer.

Minimaal 2 keer per jaar wordt door de coaches, samen met de deelnemer, gekeken of de vraag al beantwoord is van de deelnemer en/of doorstroom naar ander aanbod wenselijk is of dat het traject wordt afgesloten.

Tabel 1.5.1 hieronder laat zien dat er in totaal 150 toeleidingen zijn geweest in 2019. Daarvan zijn er 27 binnen de bedrijven naar een leer-werktraject doorgestroomd, zijn er in totaal 55 toegeleid naar aanbod buiten Taalpunt ROC's, waarvan 12 naar een B1 klas, en 64 binnen Taalpunt aanbod en 4 niet toegeleid om gezondheidsredenen, werk en verhuizing.

Tabel 1.5.1 Toeleidingen		
	Aantal 2019	Percentages
Non-formeel leren Taalpunt	64	43%
(Non-)formeel leren ROC's	55	37%
Leer-werktrajecten (maatwerk)	27	18%
Niet toegeleid	4	3%
Totaal	150	100%

In de tabellen 1.5.2 t/m 1.5.4 in bijlage 6 worden de toelidingen nader gespecificeerd. Het blijkt dat de groep non-formeel Taalpunt naar taal en digitale vaardigheden even groot is (30 deelnemers) en de groep naar rekenen klein (4 deelnemers). De groep naar (non-)formeel ROC's betreft ook een groep van 12 deelnemers voor een B1-groep. Verder blijkt uit het daadwerkelijke bereik van deelnemers op peildatum 1 januari in de (non-)formeel cursus ROC, dat er 37 deelnemers zijn. Voor een verdere toelichting bij deze paragraaf zie tabel 1.5.2 t/m 1.5.4 in bijlage 6.

1.6 Aanbod uitstroom en doorstroom

1.6.1 Coaches (taalcoaches, rekencoaches en/of digitale vaardigheden coaches)

Het is een voorwaarde dat er voldoende (taal)coaches aanwezig zijn om non-formeel leren Taalpunt te kunnen organiseren. De werving, begeleiding en scholing van coaches, is een taak van Taalpunt. In de tabellen 1.6.1.1 t/m 1.6.1.3 in bijlage 6 worden een aantal gegevens rondom het aantal coaches in het afgelopen jaar weergegeven. Door Taalpunt is het bestand enorm opgeschoond. In zijn totaliteit zijn er voldoende coaches, maar wel minder dan op 1 januari 2019. Deze 75 coaches zijn echter wel de actieve coaches. Zeven coaches zijn uitgestroomd omdat ze werk hebben gekregen en dit niet meer te combineren is. Positief voor de coaches dat ze aan het werk zijn.

In de QuickScan¹⁾ blijkt dat er in de jaren voor 2018 ook altijd veel wisseling qua coaches heeft plaatsgevonden.

1.7 Aanbod non-formeel Taalpunt en aanbod (non-)formeel ROC

De methodieken die door Taalpunt worden gebruikt zijn: leren in de context en vraag gestuurd

leren. De middelen die ingezet worden: materiaal van Stichting Lezen & Schrijven o.a. volgens de VUT- methode. Spreektaal van de stichting Het Begint met Taal. Leermiddelen van uitgeverijen op het gebied van NT1 en NT2. De aansluiting bij de cursist wordt door de taalcoach zelf ingevuld en is hiermee afhankelijk van de taalcoach in hoeverre dit wel of niet wordt gedaan. De methodieken die door ROC's worden gebruikt zijn net als in 2018. Er zijn hierin geen veranderingen geweest.

1.8 Resultaten aanbod deelnemers

Resultaten non-formeel leren Taalpunt

De opbrengsten van alle deelnemers die zijn gestopt in de loop van 2019, zijn in beeld gebracht door non-formeel leren Taalpunt. Dit zijn er in totaal 28, volgens tabel 1 in hoofdstuk 1, maar bij de opbrengsten in tabel 1.8.1 gaat het om 34 deelnemers. De aantallen sluiten nog niet geheel aan op elkaar, maar hebben mogelijk ook te maken met het aantal leer-werktrajecten die ook deels zijn afgerond in 2019.

Hierna wordt een beeld geschetst van de opbrengsten van de deelnemers die hebben deelgenomen en zijn gestopt. Inhoudelijke zaken met betrekking tot leervraag en daadwerkelijk aanbod dat is geleverd en de beoordeling van leervraag beantwoord, ligt voor een groot deel bij de deelnemer zelf en wordt daarnaast binnen de portofolio's van Taalpunt bijgehouden.

Tabel 1.8.1

Opbrengsten en resultaten deelnemers non-formeel leren Taalpunt, peildatum 1-1-2020

Opbrengsten	Zijn gestopt/ leervraag beantwoord	Zijn doorverwezen				
		Doorgaan met hetzelfde aanbod	Naar ander non- formeel leren Taalpunt	Non-formeel leren taal- verhoging	Formeel leren	Anders
Hoeveel deelnemers taal hebben hun leervraag in de loop van het kalenderjaar 2019 beantwoord en hoe zijn ze verder gegaan?	0	0	0	0	12 (B1 klas en zij-in- stro- mers)	0
Hoeveel deelnemers digitale vaardigheden hebben in 2019 hun leervraag beantwoord gezien? Hoe zijn ze verder gegaan?	23	0	0	0	0	0
Hoeveel deelnemers rekenen hebben in 2019 hun leervraag beantwoord gezien? Hoe zijn ze verder gegaan?	11	0	0	0	0	0
Totaal	34	0	0	0	12	0

Resultaten (non-)formeel leren ROC's

De opbrengsten van de deelnemers aan de ROC-cursussen (non-formeel leren (taal)verhoging) zijn door de ROC's in beeld gebracht. Dit op basis van een door het ROC ontwikkeld format, in afstemming met de gemeente. Dit is gedaan in 2019. De resultaten van de ingevulde formats, staan in de tabellen 1.8.3 t/m 1.8.6 in bijlage 6. Het gaat om 4 groepen ROC, namelijk 2 groepen in TUK, 1 groep in Vollenhove en 1 groep in Steenwijk-West. Daarnaast is er ook nog de groep B1 die is gestart door ROC.

Met betrekking tot het aantal deelnemers, kan worden opgemerkt dat er twee kleine groepen zijn in Tuk, namelijk 1 van 6 en 1 van 7 deelnemers. Er een groep is van 17 deelnemers in Vollenhove en een kleine groep van 9 in Steenwijk- West.

In totaal nemen er 37 deelnemers deel aan de ROC-cursussen op peildatum 1 januari 2020, exclusief de B1-groep. Van deze laatste groep is verder geen informatie bekend.

Uit het aantal toelidingen blijkt dat het om een

aantal van 55 gaat. Zo het lijkt worden er in totaal 6 deelnemers gemist. Volgens de aan- en afmeld-procedure is mogelijk te volgen waarom deze deelnemers worden gemist.

Over de deelnemers op peildatum 1 januari 2020 is informatie verzameld met betrekking tot start-niveau, startdatum en aantal weken onderwijs genoten, eind niveau op peildatum, of er groei is doorgemaakt (geen groei, matige groei, voldoende groei, sterke groei) en hoe de deelnemer vanaf peildatum verder gaat. De informatie is, ondanks het feit dat het tot stand is gekomen door het ROC, niet volledig aangeleverd. Over de groep in Vollenhove en de halve groep in Tuk is vrijwel geen informatie aangeleverd.

In tabel 1.8.3 in de bijlage is een overzicht gemaakt van alle input over deelnemers van de ROC-cursussen (non-formeel taalverhoging). Het aantal weken dat een deelnemer onderwijs heeft genoten in 2019 geeft een voorzichtig beeld van presentie, instroom en uitstroom. Een deelnemer kan maximaal

¹⁾ QuickScan Taal als vliegwiel naar meedoen, Aanpakken van laaggeletterdheid = investeren in de toekomst, december 2017

40 weken onderwijs genieten in een jaar. Het aantal weken van deelnemers ligt tussen de 0 en 28. Geen enkele deelnemer heeft een volledig jaar deelgenomen aan het aanbod.

Voor zover het format juist is aangeleverd, kan gezegd worden dat alle deelnemers doorgaan met het aanbod in 2020. Dit geldt voor 16 deelnemers. Sommige deelnemers zijn al voor 2019 gestart, maar de meeste deelnemers zijn ingestroomd in 2019 en wel in het tweede en vierde kwartaal (zie tabel 1.8.5 in bijlage 6).

Het beginniveau, eindniveau op peildatum en of de deelnemers een groei hebben doorgemaakt, is eveneens in beeld gebracht. In totaal kan gesteld worden dat de grootste groep zowel aan het begin als op peildatum op niveau bijna A1 of lager zit (14/15 deelnemers). Het aantal op peildatum op niveau van A1 en A2 is toegenomen (van 5 naar 9 A1 en van 2 naar 7 A2).

Van alle aangeleverde informatie is bekend dat het beginniveau op verschillende manieren wordt weergegeven evenals het eindniveau. Eenduidigheid en heldere definities zoals in de vragenlijsten vermeld, zijn belangrijk om te hanteren. Om enigszins een beeld te vormen van het beginniveau is de volgende indeling gehanteerd: bijna A1 of lager, A1, A2.

Tabel 1.8.2
Beginniveau deelnemer bij start aanbod taalverhoging (ROC's)

	deelnemers startniveau	deelnemers niveau peildatum
Bijna A1 of lager	15	14
A1	5	9
A2	2	7
Niet getoetst	0	2

Op de vraag of de deelnemer een groei heeft doorgemaakt kon dit op de volgende manier worden aangegeven: 1 = geen groei, 2 = matige groei, 3 = voldoende groei, 4 = sterke groei.

De groei kan afgelezen worden aan het begin- en eindniveau, maar mogelijk ook binnen het niveau zelf. Aan de professionele ROC-docent de beoordeling of en welke groei de cursist heeft doorgemaakt.

Deze definities zijn niet als zodanig gebruikt in de vragenlijsten. 8 Van de 15 hebben dit beantwoord met "ja" en de overige opmerkingen zijn zeer divers. Een aantal opmerkingen van de docenten hierbij zijn:

- Twee deelnemers die vaak moeten werken, maar wel gemotiveerd zijn scoren als 'ja maar langzaam' en zijn van 0 naar helft van A1.
- Deelnemer op niveau van 0 naar 0+ is bijna niet vooruit gegaan. Deze deelnemer is vaak afwezig en kent veel psychische klachten.
- Wel groei doorgemaakt bij een deelnemer met opmerking à weinig lessen gevolgd. Druk met een andere studie + werk. Wel leerbaar.
- Ja, een beetje groei doorgemaakt, twee keer met opmerking docent à werkt veel.
- Twee keer de opmerking docent; geringe leerbaarheid / langzame leerder.

Uit de opmerkingen bij deze vragen, blijkt wel dat de combinatie leren (school) met werk/psychische klachten niet altijd optimaal is. Deze deelnemers zijn weinig aanwezig, waardoor de groei maar een beetje is. Daarnaast zijn er een aantal deelnemers die maar gering leren, doordat ze langzaam leren.

2

Individuele cursist centraal

In de methodieken en de aanpak van aanmelding tot toeleiding deelnemers in hoofdstuk 1, wordt duidelijk dat de individuele cursist centraal staat. Vooral het non-formeel Taalpunt aanbod is gericht op de individuele vraag van de deelnemers. Zo wil de ene deelnemer terugtellen, omdat ze als kassière werkzaam is in een supermarkt. Een ander wil graag digitaal de weg kunnen vinden voor allerlei administratieve regelzaken in de thuissituatie van verzekeren tot zorgverlening. Binnen de (non-) formeel leren ROC's wordt ook veel gedifferentieerd binnen de groepen. De opmerkingen van de docenten over de soms minimale groei van de deelnemers, laten wel zien dat de deelnemer met andere zaken bezig is dan leren; werk en psychische problemen bijvoorbeeld. De specifieke leer-/werktrajecten bij de bedrijven, zijn maatwerk voor de deelnemer in relatie tot de werkzaamheden die ze moeten verrichten voor het bedrijf.

3

Preventie

Doelstelling 5:

'In 2020 is er samen met kinderopvang en onderwijs een plan van aanpak om te voorkomen dat kinderen met te weinig vaardigheden het onderwijs verlaten'. In 2019 wordt, samen met partners, het lokaal educatief akkoord vastgesteld. Dit akkoord is een sterke basis voor verbinding naar preventie voor laaggeletterdheid.

In 2019 is een plan van aanpak tot stand gekomen waaraan uitvoering wordt gegeven in 2020. Het betreft een inventarisatie en evaluatie op de bestaande taalprogramma's voor de leeftijd van 0 - 12 jaar, maar ook kennisdeling met partners over de rollen m.b.t. preventie en relatie tot laaggeletterdheid.

4

Beleving van de deelnemers over het aanbod

Begin 2020 zijn een aantal deelnemers geïnterviewd, maar door de Coronacrisis zijn er dit slechts 5 geweest. Het betrof 3 NT2-deelnemers die deelnemen aan lessen in de Kringloop te Steenwijk en 2 NT2-deelnemers bij kindcentrum Willem Alexander. De verblijfsduur van de deelnemers in Nederland ligt tussen 4 jaar en 1 ½ jaar. In de Kringloop betreft het zowel mannen als vrouwen en bij het kindcentrum Willem Alexander enkel vrouwen.

Cursusaanbod

De beoordeling van het cursusaanbod is een 8. Dat geldt voor beide locaties.

Opmerking:

- 1 lesochtend per week is te weinig. Intensiteit mag wel omhoog.

Aanbod qua begeleiding

De waardering ligt ook hier op een 8.

Opmerkingen:

- Graag in kleinere (niveau)groepen werken. 3 verschillende niveaus in een groep werkt niet goed;
- het gaat soms te snel. Deelnemer voelt zich daar een beetje ongelukkig bij;
- positief dat opdrachten mee naar huis gaan en in de les worden gecontroleerd.

Accommodatie en aanbod van materiaal

Hier verschilt de beoordeling. Het kindcentrum Willem Alexander scoort een 8, de Kringloop tussen een 4 en een 6.

Opmerkingen bij de scores van de Kringloop:

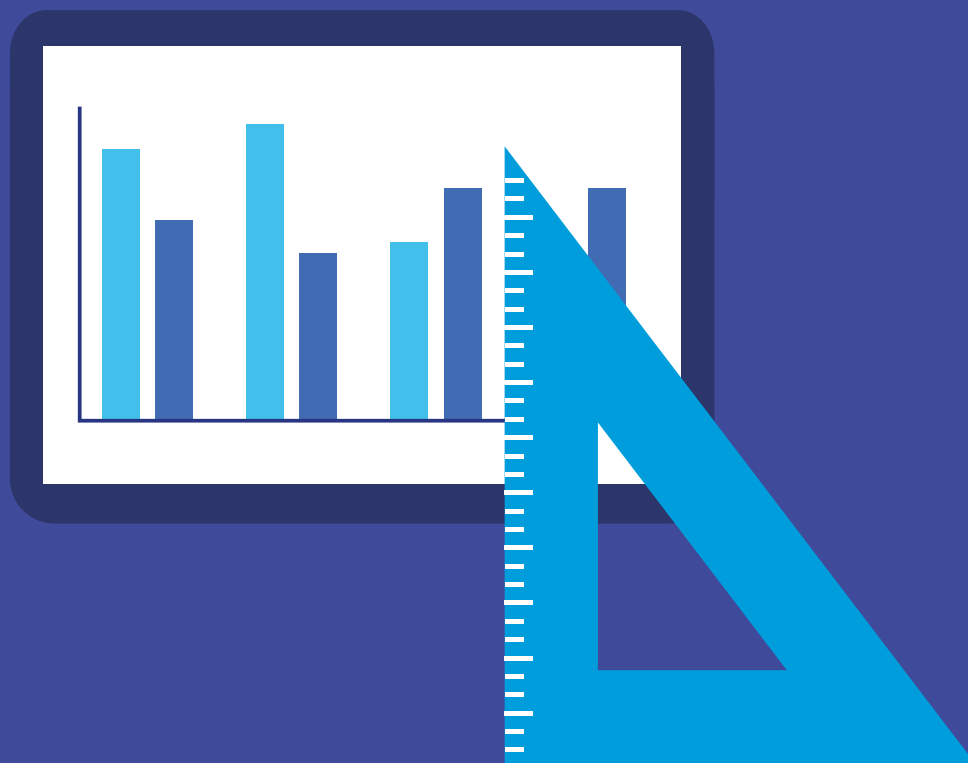
- de ruimte is te klein;
- veel in- en uitloop door medewerkers Kringloop vanwege de 'algemene' kapstok in de lesruimte.

Algemene opmerkingen

- Er is behoefte aan ontmoetingen met autochtonen. Een aantal durft geen contacten te leggen en 2 voelen zich door de omgeving buitengesloten.
- Behoeft aan beroepsperspectief: bijv. halen rijbewijs om 'zorgmensen' te vervoeren.
- 2 vrouwen zitten in een situatie dat de echtgenoot arbeidsongeschikt is. Dit heeft gevolgen voor inkomen, zorg voor kinderen, zorg voor man en school.

5

Participatieladder effectief meetinstrument voor laaggeletterdheid?

Het onderzoek naar de effectiviteit van de participatieladder als instrument bij de aanpak laaggeletterdheid, is in 2019 uitgevoerd. Onderzoek ¹¹ heeft uitgewezen dat de participatieladder niet het juiste instrument is. Geconcludeerd is dat we op deze manier blijven monitoren van monitorverslag, portfolio's binnen Taalpunt en eigen meetsysteem in ROC totdat er iets beters is; landelijk, lokaal of regionaal.

---

¹¹ *Onderzoeksrapport participatieladder*

6

Kwalitatieve informatie over de procesgang

In de monitor 2020 is een grote uitvraag gedaan met betrekking tot de procesgang rondom laaggeletterdheid in de gemeente. Deze vraag is gesteld aan alle partners die direct betrokken zijn bij de aanpak van laaggeletterdheid. In totaal zijn er 8 vragenlijsten ingevuld retour ontvangen.

Als eerste de successen van de partners, waarna per vraag de resultaten samengevat/gebundeld worden weergegeven. In tabel 6.1 in bijlage 6 staat alle informatie die is aangeleverd door de partners.

6.1 Successen delen

Successen

- Contacten met bedrijven en maatwerktrajecten uitwerken.
- Veel nieuwe aanmeldingen voor de (non-) formeel cursussen ROC, groep Vollenhove vol. Deelnemers blijven komen en sommigen gaan naar hoger niveau.
- Taalmeter afnemen bij zittend bestand van Sociale Dienst.
- Structurele taalsamenwerking; grote opkomst van partners, waarin alle partners zich verantwoordelijk lijken te voelen voor de aanpak van laaggeletterdheid en de gemeente de regie neemt.

De uitwerking van de genoemde successen is te vinden in bijlage 6, tabel 6.1.

6.2 Werving en toeleiding

Wat gaat goed?

- Centrale rol Taalpunt, contacten in de Steenwijkerlandse Samenleving, logistiek en aanmelding is bekend.
- Bedrijven benaderen.
- Contacten met de vrijwilligers.

Wat kan beter?

- Blijven werken aan zichtbaarheid.
- Eigenaarschap en gedeelde verantwoordelijkheid, eigen verantwoordelijkheid pakken.
- Registratie Taalpunt.
- Terugkoppelingen naar Taalpunt.
- Aangezien de taalsamenwerking Steenwijkerland een zeer actieve taalsamenwerking is met mooie resultaten, zou het interessant kunnen zijn om middels het USBO groeimodel (zie voor meer info bijlage 4) de samenwerking te evalueren en te onderzoeken waar nog verbeterpunten zitten. Vanuit L&S kunnen we dit groeimodel aanbieden.
- Huisvesting Taalpunt.

De uitwerking van de genoemde successen is te vinden in bijlage 6, tabel 6.2.1 en 6.2.2.

6.3 Plaatsing van deelnemers en aanbod voor deelnemers

Deze vraag werd vaker niet dan wel beantwoord.

Wat gaat goed?

- Intake gaat beter.
- Aanmeldingen (ROC) gaan beter. Meeste deelnemers vinden een plek bij de lesgroepen.
- Werkwijze en vindbaarheid van Taalpunt.

Wat kan beter?

Afstemming lesaanbod en lesbehoefte. Gebruik van portfolio in de praktijk (coaches). Bezetting cursusgroepen. Op de hoogte zijn van uitstromende deelnemers. De uitwerking van de plaatsing is te vinden in bijlage 6, tabel 6.3.1 en 6.3.2.

6.4 Samenwerking met partners

Deze vragen zijn respectievelijk 3 en 4 keer niet beantwoord.

Wat gaat goed?

- Samenwerking Deltion, Taalpunt is prettig.
- Stuurgroep functioneert goed.
- Elkaar vinden, betrokkenheid.

Wat kan beter?

- Monitoring, met name aanlevering gegevens en de vraag of helder is waarom we dit doen.
- Borging van de signalering in werkprocessen van organisaties.
- Informatieverstrekking.

De uitwerking van de samenwerking is te vinden in bijlage 6, tabel 6.4.1 en 6.4.2.

6.5 Samenwerking met promoteam

Deze vraag werd respectievelijk 3 en 5 keer niet beantwoord.

Wat gaat goed?

- Dat er nieuw leven in geblazen wordt.
- Gezamenlijk overleg.
- Organisatie letter voor letter.

Wat kan beter?

- Zichtbaarheid.
- Activiteitenplan.
- Iemand van het promoteam zou in een van de lessen kunnen komen kijken om sfeer te proeven.

De uitwerking van de samenwerking promo team is te vinden in bijlage 6, tabel 6.5.1 en 6.5.2

6.6 Doorstroming van deelnemers naar vervoltraject(en)

Deze vraag is niet door alle gevraagden beantwoord.

Wat gaat goed?

- Communicatie docenten (ROC's) onderling, korte lijnen.
- Werken aan doorgaande leerlijn.

Wat kan beter?

- Nog meer afspraken/overleg met regionale opleidingscentra.
- Beter afstemming met partners/instellingen over aanbod.
- Continuïteit in lesmethodes. Bij wisseling van docenten, kan de onderlinge afstemming beter, zodat met gelijke methodes wordt gewerkt.

De uitwerking van de doorstroming deelnemers is te vinden in bijlage 6, tabel 6.6.1 en 6.6.2.

6.7 Monitoring / samen volgen van het proces

Deze vraag werd respectievelijk 3 en 5 keer niet beantwoord.

Wat gaat goed?

- Dat alle partners meewerken aan de monitor en trots zijn op het monitorsysteem.
- Matrix zorgt voor overzicht en duidelijkheid in rol- en taakverdeling.
- Bij nieuwe activiteiten of projecten wordt altijd gekeken of dit past binnen de focus en/of visie.

Wat kan beter?

- Aanlevering gegevens en besef van urgentie.
- Onderzoeken of de monitoring ook voor andere gemeenten interessant kan zijn.

De uitwerking van samen volgen van het proces is te vinden in bijlage 6, tabel 6.7.1 en 6.7.2.

7

Wat valt op?

Aantallen bereik

Het aantal deelnemers is flink gegroeid, maar het betekent nog wel flink werken om in de komende drie jaar de doelstelling te halen. De komende jaren moet men gemiddeld meer deelnemers bereiken dan het afgelopen jaar 2019, om uiteindelijk het streefdoel te behalen.

Signalering en aanmelding

Signaleringen door partners en verwijzing naar Taalpunt had door partners als onderwijs en Sociale Dienst veel hoger moeten zijn. Deze partners hebben een relatie en zouden goed moeten kunnen signaleren. Daarnaast kan het promoteteam hierbij ook nog een steviger rol spelen.

Aanmeldingen

Het aantal autochtonen blijft sterk achter. Landelijke rapportage laat zien dat binnen de doelgroep gezinnen met kinderen, in samenwerking met onderwijs (doelstelling preventie), nog een flinke slag te maken is.

Toeleidingen

Borging en implementeren van aan- en afmeldprocedures, om te voorkomen dat er deelnemers worden gemist in bereik op de non-formeel ROC-cursussen. Vooral ook de doorstroommogelijkheden van deelnemers benutten is belangrijk om zodanig het niveau van de Nederlandse taal te onderhouden. Hierbij is het wel van belang om dit in registratie bij Taalpunt zelf inzichtelijk te houden, zodat deze deelnemers niet jaarlijks als nieuwe deelnemers worden geregistreerd!

Aanbod

Het aanbod van Taalpunt en ROC's geeft inzage in de opbrengsten bij de deelnemers. Dit zijn opbrengsten op basis van de professe van de docenten en de coaches. Het beginniveau van deelnemers is divers, maar vaak laag, waardoor er flinke stappen gezet moeten worden om uit te kunnen stromen op niveau van een startkwalificatie. Het aanbod betreft vaak 1 dagdeel in de week les en daarbij lijkt het verzuim van de deelnemers ook vrij hoog. Een verdiepend onderzoek op basis van dit monitorverslag is zeer wenselijk op het onderdeel aanbod.

Resultaten en doorgaande lijn

In aansluiting op het onderdeel toeleiding en aanbod is het belangrijk divers aanbod voor deelnemers af te stemmen met elkaar. Na een start bij een coach, is een cursus wellicht belangrijk, maar ook andersom. Dit geldt zowel binnen Taalpunt, bedrijven en ROC's. Het volgen van de deelnemer vanaf moment van signalering kan nog versterkt worden hierin.

Algemeen monitoring

Informatie aanleveren moet zorgvuldiger, zeker als het gaat om de non-formeel cursussen ROC.

Kwalitatieve vragen procesgang

Hier werd niet alles ingevuld. Wel t.a.v. signalering en toeleiding, maar veel minder over het aanbod, plaatsing aanbod, samenwerking partners en promoteteam.

Er worden veel successen genoemd op het gebied van samenwerking en betrokkenheid.

Veel werd niet ingevuld door verschillende partners. De reden is niet bekend, maar mogelijk zou je kunnen veronderstellen dat veel niet bekend is bij die partner. Omdat aanpakken van laaggeletterdheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van verschillende partners, is het van essentieel belang dat partners elkaars kennis en expertise kennen. Dit komt bewust en gemotiveerd signaleren, aanbod verzorgen en doorverwijzen naar elkaar ten goede. Continuïteit in aanbod, en daarmee ook de begeleiders van dit aanbod, wisselt te vaak.

Adviezen

Een tweetal overkoepelende adviezen zijn te geven.

- Elkaar als partners (nog) beter leren kennen. Elkaars kennis en expertise delen waardoor partners aanvullend aan elkaar gaan werken in de aanpak van laaggeletterdheid (laaggecijferdheid en digitale vaardigheden).
- Een verdiepend onderzoek naar het aanbod en de resultaten van de deelnemers laten uitvoeren. Het volgen van de deelnemer(s) als klantreis. Bij onderzoek naar de opbrengsten van het aanbod aan de deelnemers, kan het proces die de deelnemer van signalering, toeleiding, aanbod en uitstroom doorloopt, worden meegenomen.

Bijlage 1

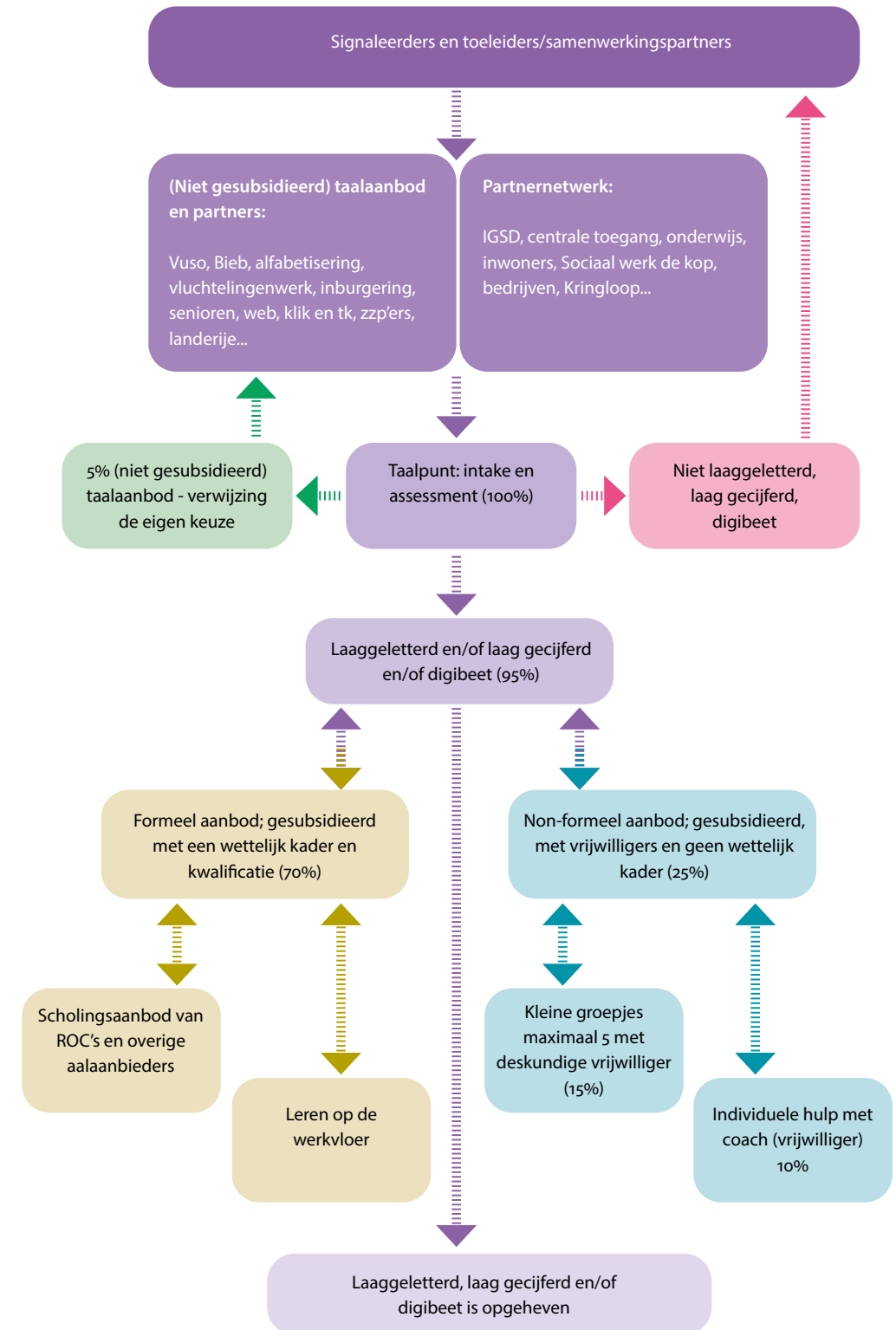
Lijst met afkortingen

2F:	is het zogenaamde 'burgerschapsniveau'. Dit is het niveau dat iedere burger moet beheersen om op het gebied van taal en rekenen om maatschappelijk te kunnen participeren in de hedendaagse samenleving
NT1:	Nederlands als moedertaal
NT2:	Nederlands als tweede taal
IGSD:	Intergemeentelijke Sociale Dienst
LG:	laaggeletterdheid / laaggecijferdheid
OCW:	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RPA:	is momenteel het Regionaal Werkbedrijf (RWB).
ROC:	Regionaal opleidingscentrum
RSG:	Regionale Scholengemeenschap
SZW:	Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid
VOC:	Vollenhoofsche Ondernemersclub
VUSO:	Volksuniversiteit Meppel / Steenwijkerland
VVE:	Voor-vroegschoolse educatie
WEB:	Wet educatie en beroepsonderwijs
Formeel leren:	onderwijs ROC biedt cursussen taal, rekenen en/of digitale vaardigheden aan
Non-formeel leren:	Taalpunt (vrijwilligers) biedt individueel of in kleine groepjes taal, rekenen en digitale vaardigheden aan.

Bijlage 2

Stroomschema van signalering tot uitstroom

Bijlage 3

Achtergrondcijfers laaggeletterdheid gemeente Steenwijkerland

Volgens Stichting Lezen & Schrijven hebben 2,5 miljoen inwoners grote moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij (daardoor) ook moeite met de digitale wereld en bijvoorbeeld met het omgaan met een computer. Het aantal laaggeletterden is echter alleen op basis van schattingen te achterhalen. Stichting Lezen & Schrijven heeft in samenwerking met de Universiteit van Maastricht in januari 2016 een publicatie uitgegeven 'Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland'.

Totaal 16- tot 65-jarigen	Totaal aantal	13%
2014*	32.692	4.250
1 oktober 2016 (GBA)	27.258	3.543

Uit deze landelijke gegevens blijkt dat dat de gemeente Steenwijkerland rond de landelijke geletterdheid zit.

Onderstaande cijfers betreffen Steenwijkerland.

Nadere definiëring van laaggeletterden en percentages is op zijn plaats, omdat de definitie van de Algemene Rekenkamer luid: 'laaggeletterdheid, rekenen en/of taal in de leeftijd van 16 jaar en ouder'. Wanneer de landelijke cijfers en de definitie van de Algemene Rekenkamer worden gehanteerd, ziet de situatie voor de gemeente Steenwijkerland er als volgt uit.

Landelijk	16-65 jaar		65+		16+	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Moeite met taal	272.971	15	150.548	20	423.519	17
Moeite met rekenen	446.498	25	143.685	19,5	590.183	23
Moeite met taal én rekenen	1.060.379	60	443.052	60	1.503.431	60
Totaal	1.779.848	100	737.286	100	2.517.134	100

Bron: Algemene Rekenkamer (2016)

Voorgaande cijfers betekenen voor de gemeente Steenwijkerland in 2017 het volgende.

Steenwijkerland	16-65 jaar		16+	
	aantal	%	aantal	%
Moeite met taal	532	15	1.091	17
Moeite met rekenen	886	25	1.520	23
Moeite met taal én rekenen	2.126	60	3.873	60
Totaal LG*	3.544	100	6.485	100

* op basis van het landelijke percentage van 18% geldt voor de gemeente Steenwijkerland dat het gaat om een totaal van 6.485 laaggeletterden (18% van 36.025 inwoners van 16 jaar en ouder op 1 oktober 2016 (GBA)) en 13% van 27.258 inwoners in de leeftijd van 16 tot 65 jaar op 1 oktober 2016 (GBA).

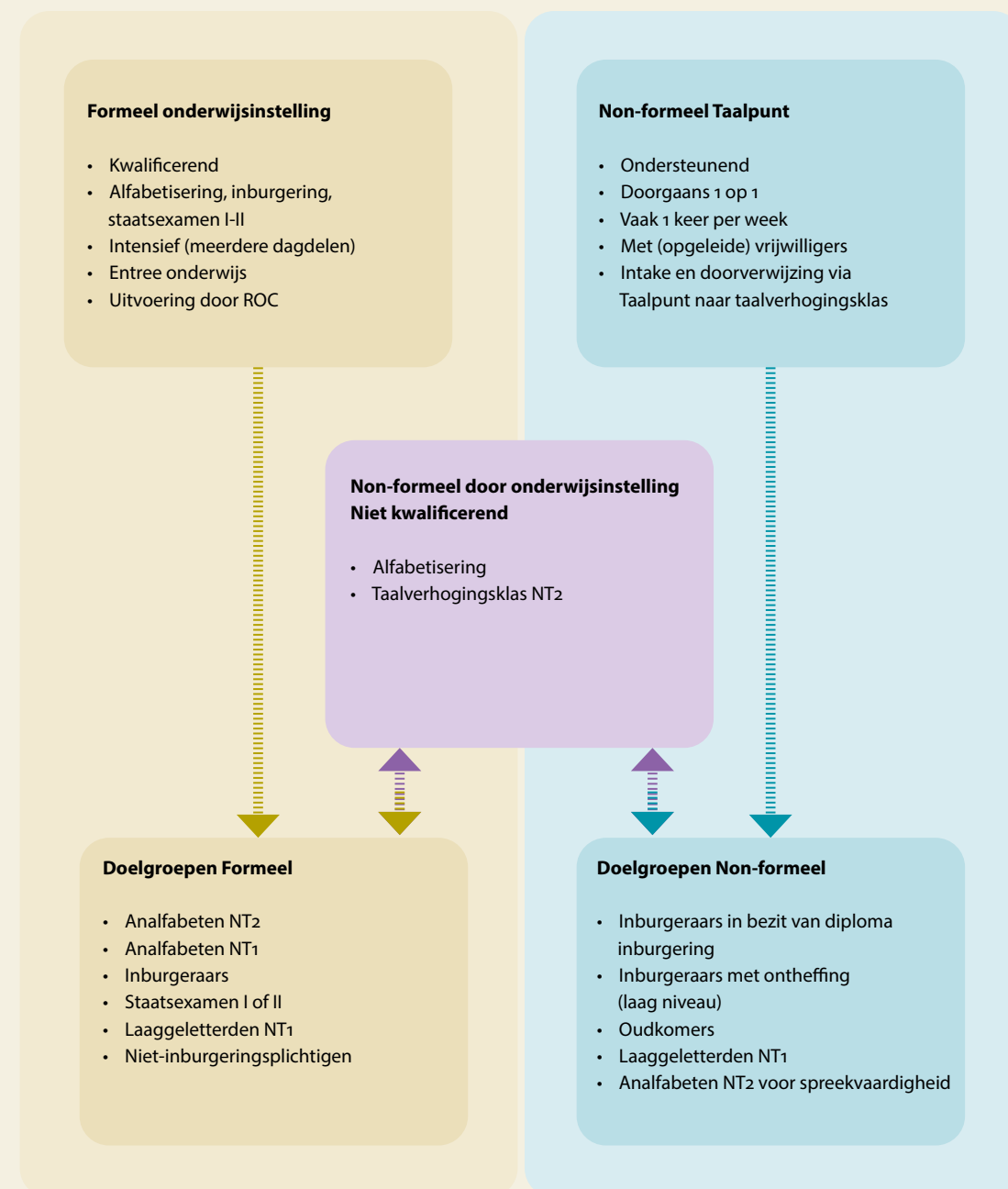
Ook onderstaand citaat uit het rapport aanpak laaggeletterdheid van de Algemene Rekenkamer is van belang voor de gemeente Steenwijkerland.

'Wij hebben de samenstelling van de groep van laaggeletterden en laaggecijferden in kaart gebracht op basis van gegevens van de OESO (2013). De groep laaggeletterden als ook de groep laaggecijferden bestaat voor iets minder dan de helft uit allochtonen. Meer dan de helft is dus autochtoon. Ouderen zijn oververtegenwoordigd in beide groepen; laaggeletterdheid en laaggecijferdheid komt vaker voor onder ouderen dan onder jongeren. Zowel de groep laaggeletterden als laaggecijferden bestaat uit iets meer vrouwen dan mannen.'

Bijlage 4

Het verschil tussen formeel en non-formeel onderwijs

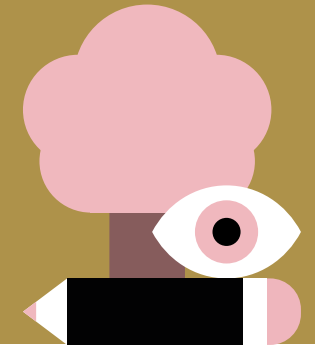

Bijlage 5

Groeimodel aanpak laaggeletterdheid Stichting Lezen & Schrijven

Groeimodel aanpak laaggeletterdheid.

Laat draagvlak, slagkracht en resultaat zien.

Vraagt u zich wel eens af:

- Hoe kan ik onze lokale aanpak evalueren?
- Hoe kom ik te weten wat de relatie is tussen: de ingezette capaciteit, het draagvlak in mijn regio en hoeveel het oplevert?
- Hoe vergroot ik de invloed van onze aanpak?
- Hoe kan ik als regievoerder ervoor zorgen dat onze aanpak sterker wordt?

Veel regio's, gemeenten en lokale netwerken werken aan een aanpak die laaggeletterdheid vermindert en een leven lang ontwikkelen bevordert. Taalnetwerken voeren

deze aanpak uit. Een effectieve aanpak ontwikkelen vraagt om samenwerking met lokale partners en heldere doelen.

Doelen formuleren en invloed vergroten

Stichting Lezen en Schrijven ontwikkelde het Groeimodel aanpak laaggeletterdheid. Dat deden we samen met het Departement Bestuurs- en Organiseringswetenschap van de Universiteit Utrecht (USBO). Het groeimodel helpt gemeenten en taalnetwerken om hun doelen te bepalen. Ook helpt het om duidelijk te krijgen op welke punten zij hun aanpak nog kunnen verbeteren.

Meer draagvlak en meer slagkracht leiden samen tot meer resultaten.

Draagvlak

- Mobiliseren netwerkpartners
- Betrekken deelnemers
- Coördineren en afstemmen

Slagkracht

- Optimaliseren middelen
- Versterken aanbod
- Leren en verbeteren

Resultaat

- Bereiken NT1 en NT2
- Versterken vaardigheden
- Verbeteren maatschappelijke positie

Bijlage 6

Tabellen behorende bij uitvraag Monitoring 2019

De nummering van deze tabellen verwijst naar de hoofdstukken en paragrafen in het verslag.

Tabel 1.2.1

De taal- en rekenmeters zijn ook in 2019 afgenomen door de NoordWestGroep (arbeidsontwikkelingsbedrijf). De NoordWestGroep voert de taalmeters uit in opdracht van de IGSD. Sociaal Werk de Kop en Taalpunt hebben in 2019 geen taalmeters afgenomen.

Afgenomen taalmeters, rekenmeters, digitale vaardigheden NoordWestGroep

	Taal/reken/digitale meter niveau I		Aantal
	1F	2F	
Afgenomen taalmeters in de periode van 1 januari – 11 december 2019.	97	54	151
Afgenomen rekenmeters in de periode van 1 januari – 11 december 2019.			90
Afgenomen digitale vaardigheden in de periode van 1 januari – 11 december 2019.			88
Totaal afgenomen meters			329

De NoordWestGroep heeft de vraag met betrekking tot opbrengsten en doorverwijzing niet kunnen beantwoorden. De uitkomsten van de testen gaan retour naar de IGSD en het is niet bekend wat er met de uitkomsten van de testen gedaan wordt. Ook geeft de NoordWestGroep aan dat er geen inzage is in het niveau van de taalmeters. Daarvoor is hun systeem niet toereikend.

Tabel 1.4.2

Verdeling van het aantal aanmeldingen Taalpunt per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	Aantallen*				
	Totaal	Mannen	Vrouwen	Allochtoon	Autochtoon
Totaal in Steenwijkerland 16 tot 65 jaar	26.858	13.669	13.189	811	26.047
15% (tussen de 13% en 16%) laaggeletterden	4.029	2.050	1.978	121	3.907
Nieuwe aanmeldingen in 2019 verdeeld over verschillende leeftijdscategorieën					
Categorie 16 tot 27 jaar	20	5	15	15	5
Categorie 27 tot 45 jaar	48	15	32	47	1
Categorie 45 tot 54 jaar	10	2	8	10	0
Categorie 54 tot 65 jaar	9	2	7	8	1
Subtotaal 16 tot 65 jaar	87	24	62	80	7
Categorie 65 plus	1	0	0	0	1
Totaal 16 tot 65plus	88	24	62	80	8

Tabel 1.4.3 Aantallen en percentages in de leeftijd van 16 tot 65 jaar in de gemeente Steenwijkerland					
	Totaal aantal Steenwijkerland	Totaal aantal man	Totaal aantal vrouw	Totaal aantal allochtoon	Totaal aantal autochtoon
absoluut	26.858	13.669	13.189	811	26.047
15% Laaggeletterden absoluut*	4.028	2.050	1.978	121	3.907
Daadwerkelijk bereik 1 januari 2020	87	24	62	80	7

* <https://geletterdheidinzicht.nl>

Tabel 1.4.4 Assessments afgenomen door Taalpunt, waarbij gebruik gemaakt kan zijn van de rekenmeters of taaltoets en rekentoets				
	Rekenen	Taalmeter niveau		Totaal aantal
		1F	2F	
Afgenomen taalmeters in periode januari - 31 december 2019				67
Afgenomen rekenmeters in periode januari -31 december 1 niveau 2019	37			37
Afgenomen taaltoets (1F of 2F)	31			31
Afgenomen rekentoetsen	31			31
Totaal aantal	99	0		67

Tabel 1.4.5 Aantal deelnemers met niveau standaard Volwassen Educatie (VE) (NT1) en Raamwerk NT2 in de periode januari tot en met december 2019 t.o.v. dezelfde periode in 2018							
	Instream	1F	2F	3F	4F		
2018 Aantal / standaard VE = Volwassen Educatie (taalverhoging) NT1	2	6					
2019 Aantal / standaard VE = Volwassen Educatie (taalverhoging) NT1	7	1					
	Instream	A1	A2	B1	B2	C1	C2
2018 Aantal / raamwerk NT2	39	11	1				
2019 Aantal / raamwerk NT2	60	10	10				

Tabel 1.5.2 Totaal aantal toelidingen naar (non-)formeel leren = ROC in de periode januari tot en met december 2019		
	Aantal NT1	Aantal NT2
Non-formeel leren; taalverhoging (ROC-klas is niet kwalificerend)		42
Non-formeel leren; basisvaardigheden (ROC-klas is niet kwalificerend)		
formeel leren; taal (ROC, B1 klas bijvoorbeeld)		12
Andere vorm van leren	1	
Totaal	1	54

Tabel 1.5.3 Totaal aantal toelidingen naar non-formeel leren Taalpunt periode januari tot en met december 2019				
	NT1	NT2	Totaal	
Taalaanbod coach	7	9	16	
Taalaanbod groepsaanbod met coach		14	14	
Totaal taal				30
Rekenaanbod coach	3	1	4	
Rekenaanbod groepsaanbod met coach				
Totaal rekenen				4
Digitale vaardigheden aanbod coach	15	4	19	
Digitale vaardigheden aanbod groepsaanbod met coach	11		11	
Totaal digitale vaardigheden				30
Aanbod basisvaardigheden coach	n.v.t.	n.v.t.		
Aanbod basisvaardigheden groepsaanbod met coach	n.v.t.	n.v.t.		
Totaal basisvaardigheden				0
Andere vorm				
Totaal	36	28	64	

Tabel 1.5.4 Totaal aantal deelnemers na intake/assessment niet-toegeleid in januari – december 2019	
	Aantal
Niet mogelijk i.v.m. werk	1
Niet mogelijk i.v.m. gezondheidsproblemen	2
Niet mogelijk i.v.m. verhuizing	1

Tabel 1.6.1.1 Overzicht aantal coaches	
	Aantal
Hoeveel coaches zijn er op peildatum 1 januari 2019?	98
Hoeveel coaches zijn er op peildatum 1 januari 2020?	75
Hoeveel coaches zijn er nieuw bijgekomen in de afgelopen periode januari - december 2019?	24
Hoeveel coaches zijn gestopt in de afgelopen periode januari - december 2019?	47

Tabel 1.6.1.2 Ontwikkeling taalcoaches over de jaren			
	2018	2019	2020
Coaches op peildatum 1 januari	120	98	75
Hoeveel coaches zijn er nieuw bijgekomen in dit jaar?	16	24	
Hoeveel coaches zijn gestopt het jaar?	10	47	

Tabel 1.6.1.3 Reden beëindiging werk als taalcoach		
	Aantal 2018	Aantal 2019
Vanwege werk en vrijwilligerswerk; valt niet meer te combineren		7
Ander vrijwilligerswerk heeft voorkeur		2
Ze zijn verhuisd	2	3
Gestopt vanwege andere redenen	8	Er waren 36 'slapende' coaches, die niet meer actief waren. Het bestand is opgeschoond.

Tabel 1.8.3 Opbrengsten ROC - gemiddeld aantal weken onderwijs gevolgd		
Cursus	Deelnemers	Gemiddeld aantal weken onderwijs gevolgd
TUK deel 1	6	Onbekend
TUK deel 2	7	15
Vollenhove	17	Onbekend
Steenwijk West	9	10
Totaal	39	

Toelichting

Het aantal deelnemers is lager dan 2018. Het gemiddeld aantal weken is zeer laag. Uitgaande van 40 weken onderwijs in het jaar, betekent dit dat er veel deelnemers zijn ingestroomd, zijn uitgestroomd of er is zeer veel verzuim geweest. De uitstroom wordt hieruit niet voldoende zichtbaar.

Tabel 1.8.4 Opbrengsten ROC - startniveau		
Startniveau	Deelnemers startniveau	Deelnemers niveau peildatum
o	7	
Ao	5	
o+		2
Beginner		1
Ao / A1		3
<A1	3	
Helft van A1		3
Op weg naar A1		5
	15	14
bijna A1		2
A1	5	7
	5	9
A2	2	5
A2plus		2
	2	7
Niet getoetst		2
Totaal	22	32

Toelichting

Het startniveau en niveau op peildatum worden anders omschreven qua niveau.

Tabel 1.8.5 Opbrengsten ROC – startdatum deelnemers	
Startdatum deelnemers	Aantal
2020	2
4e kwartaal 2019	11
3e kwartaal 2019	4
2e kwartaal 2019	9
1e kwartaal 2019	7
2018	2
2017	3
2016	1
Totaal	37

Toelichting

Opvallend is dat er ook een deelnemer op deze lijst staat die na peildatum is ingestroomd.

Verder zijn er zes deelnemers die in voorgaande jaren zijn ingestroomd, waarvan er 4 al meer dan 2 jaar op les zitten.

Tabel 1.8.6 Opbrengsten ROC - groei doorgemaakt	
Bijna niet	1
Met kleine stapjes	2
Ja, maar langzaam	2
Ja, een beetje	1
Ja	8
Nog niet te zien	1
Totaal	15

Toelichting

Bij deze scores zijn andere criteria gebruikt dan in het format staat aangegeven.

Tabel 6.1 Aangegeven successen procesgang uitvraag Monitor 2019	
<ul style="list-style-type: none"> - Door de rekenmeter bij iemand afgenomen te hebben, kwamen we erachter dat hij niet rekenvaardig was. Door hem aan te melden bij Taalpunt is hij daar nu hard mee aan het werk. - De structuur en projectorganisatie. - Coördinatoren Taalpunt die centrale rol spelen en deze ook pakken. - De hoeveelheid vrijwilligers die bereid zijn om inwoners te ondersteunen. - Contacten met de bedrijven. - Trainingen/cursussen op maat zijn ontwikkeld voor de werknemers van bedrijven. - De groep in Vollenhove heeft veel nieuwe aanmeldingen gekregen. In totaal zijn er nu 25 deelnemers. In een groep mag aan max. 16 deelnemers les gegeven worden. Zelfs als er deelnemers afwezig zijn i.v.m. ploegendienst (avond), is de groep te groot. De groep wordt gesplitst. - Sommige cursisten stromen door naar een hoger niveau. - Engagement verhoogt in de groep. - Cursisten zijn gemotiveerd en blijven naar de lessen komen. - Op 28-11-2019 is de Taalmeter afgenomen bij een klein deel van het zittend bestand van de IGSD (normaal is het onderdeel van het diagnosetraject bij nieuwe cliënten). - Vermeerdering van inzet uren voor het Taalpunt Steenwijkerland. - Opgedane contacten met bedrijven. - Spreekuur Vollenhove. - Werving en uitvoeren hulp bij digitale vaardigheden. - Structurele taalsamenwerking; grote opkomst van partners, waarin alle partners zich verantwoordelijk lijken te voelen voor de aanpak van laaggeletterdheid en de gemeente de regie neemt. - Projectmanagement van verschillende activiteiten en projecten. Telkens wordt overwogen of nieuwe activiteiten / dan wel projecten, passen binnen de focus en visie. - De doorstart avondschoon en de toename in het aanbod voor de verschillende doelgroepen. 	
Geen antwoord: 1	

Tabel 6.2.1 Werving en toeleiding	
1 Wat gaat goed? (noem tenminste 2 dingen)	2 Wat kan beter en wat kun/wil jij hierin zelf betekenen (noem tenminste 2 dingen)
<ul style="list-style-type: none"> - De testen zijn een onderdeel van het diagnosetraject waardoor bij de aangemelde cliënten van de Sociale Dienst de taalmeter wordt afgenomen. - Doordat de testen ook worden afgenomen bij de SW (Sociale Werkvoorziening)-medewerkers, zijn we in staat om het niveau vast te stellen. - Contacten Taalpuntcoördinatoren in de Steenwijkerlandse Samenleving. - Contacten met de bedrijven - De afname van de taalmeter verloopt goed. Deze wordt structureel afgenomen. In 2019 zijn er 344 (!) basismeters; taalmeter 1F en 2F, rekenmeter en digimeter afgenomen. 36% van de mensen had een indicatie laaggeletterdheid. - Interessant om bedrijven te benaderen voor de werving. - Werving en toeleiding naar (maatwerk) cursussen en ondersteuning door vrijwilligers. - Centrale rol van het Taalpunt. - De samenwerking met het Taalpunt Steenwijkerland loopt goed. De logistiek voor de aanmeldingen is bekend. - Contact met taalcoaches. - Meer en beter contact met gemeente. - Betrokkenheid ROC door deelname aan werkgroep is verhoogd. - Presentatie en opbrengst van en voor bedrijven. - Veel nieuwe vrijwilligers. - Website Taalpunt Steenwijkerland in de lucht. <p>Geen antwoord: 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - We nemen de testen incidenteel af bij de SW-medewerkers. We willen voor elke medewerker een loopbaanpaspoort maken. Een onderdeel daarvan is inzicht krijgen in laaggeletterdheid en waar nodig hier scholing in aanbieden. - Blijven werken aan zichtbaarheid. - Regelmatig beleidsuitgangspunten, doelen en resultaten delen. - Eigenaarschap en gedeelde verantwoordelijkheid. - Eigen verantwoordelijkheid pakken. - Afnemen taalimeters. - De terugkoppeling naar het Taalpunt kan beter. Het afgelopen jaar is er geen aandacht gegeven aan een terugkoppeling m.b.t. deelnemers die wel uitgenodigd zijn voor de les, maar vervolgens niet kwamen. We hebben de aan-en afmeldroute en absentie-aanpak opgefrist en deze wordt m.i.v. januari 2020 weer gevolgd. - Leslocaties zijn niet optimaal, geen echte leslokalen. - Opzet van deelnemers-/vrijwilligersregistratie. - Huisvesting Taalpunt. - Het is interessant om te onderzoeken wat er is gebeurd met de mensen die een indicatie laaggeletterdheid hebben. Dit kan worden gemonitord in het dashboard. Wat gebeurt er met mensen die in eerste instantie geen ondersteuning willen. Wordt dit nogmaals bespreekbaar gemaakt? - Aangezien de taalsamenwerking Steenwijkerland een zeer actieve taalsamenwerking is met mooie resultaten, zou het interessant kunnen zijn om middels het USBO-groeimodel (zie voor meer info bijlage 5) de samenwerking te evalueren en te onderzoeken waar nog verbeterpunten zitten. Vanuit L&S kunnen we dit groeimodel aanbieden. <p>Geen antwoord: 2</p>

Tabel 6.3.1 Plaatsing en aanbod	
1 Wat gaat goed? (noem tenminste 2 dingen)	2 Wat kan beter en wat kun/wil jij hierin zelf betekenen (noem tenminste 2 dingen)
<ul style="list-style-type: none"> - Doordat de rekenmeter is afgenomen bij een medewerker, is laaggecijferdheid geconstateerd. Medewerker volgt nu een training, waardoor hij kan blijven werken op zijn detachingsplek. - Werkwijze is helder. - (maatwerk) Aanbod. - De meeste deelnemers die aangemeld worden, vinden een plek in een van de lesgroepen. Alfa's worden op dit moment niet / nauwelijks door de ROC's bediend. - Aanmeldingen gaan beter dan voorgaande jaren. - Intake. - Vindbaarheid van het Taalpunt. <p>Geen antwoord: 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bezetting van de cursusgroepen. - Afstemming over het aanbod. - Het huidige lesaanbod sluit aan bij de leerbehoefte van de deelnemer. Vanuit ons ROC wordt regelmatig gekeken naar nieuw lesmateriaal. - Het aantal aanmeldingen zou hoger kunnen, meer mensen doorstromen. - Aandacht voor het feit of deelnemers al daadwerkelijk zijn ingeburgerd. - Op de hoogte zijn van uitstroom van deelnemers. - Gebruik van vernieuwd portfolio in de praktijk. - Communicatie met de aangesloten ROC's. <p>Geen antwoord: 4</p>

Tabel 6.4.1 Samenwerking	
1 Wat gaat goed? (noem tenminste 2 dingen)	2 Wat kan beter en wat kun/wil jij hierin zelf betekenen (noem tenminste 2 dingen)
<ul style="list-style-type: none"> - Elkaar 'vinden'. - Betrokkenheid. - De samenwerking met Deltion m.b.t. de uitvoering in de les gaat goed (Tuk, Steenwijk). - De samenwerking met het Taalpunt in Steenwijk is prettig. - Goed functionerende stuurgroep laaggeletterdheid. - Netwerken. - Samenwerking verloopt goed. <p>Geen antwoord: 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informatieverstrekking kan nog beter. - Monitoring, met name aanlevering gegevens en de vraag of helder is waarom we dit doen? - Meer voorlichting geven. - Borging, signalering laaggeletterdheid in werkprocessen. - De terugkoppeling bij afwezigheid van de deelnemer aan het Taalpunt. Daarvoor is het protocol opgefrist en onder de aandacht gebracht van de docenten en administraties. - Borging. - Het USBO-groeimodel zou hierin een mooie aanvulling kunnen zijn (bijlage 5). - Daarnaast kansen in de samenwerking met partners op het terrein van schulddienstverlening en armoedebestrijding. <p>Geen antwoord: 3</p>

Tabel 6.5.1 Samenwerking promo team	
1 Wat gaat goed? (noem tenminste 2 dingen)	2 Wat kan beter en wat kun/wil jij hierin zelf betekenen (noem tenminste 2 dingen)
<ul style="list-style-type: none"> - Organisatie letter voor letter. - We hebben geen samenwerking met het promoteam. - Gezamenlijk overleg is prettig en geeft korte lijnen. - Heldere doelstellingen zorgen voor gezamenlijk draagvlak. - Promoteam wordt nieuw leven in geblazen. - Ik zou hen beter kunnen meenemen in de nieuwe landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden tijdens de week van de alfabetisering. <p>Geen antwoord: 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promotieteam is onzichtbaar. - Geen jaarplan met activiteiten. - Doorontwikkelen zodat promoteam zichtbaarder wordt en meer kan betekenen voor laaggeletterdheid. - Iemand van het promoteam zou in een van de lessen kunnen komen kijken om sfeer te proeven, om zo met meer bagage en know how nieuwe deelnemers te enthousiasmeren. - Continuering en blijven leren van huidige opbrengsten. <p>Geen antwoord: 5</p>

Tabel 6.6.1 Doorstroming deelnemers	
1 Wat gaat goed? (noem tenminste 2 dingen)	2 Wat kan beter en wat kun/wil jij hierin zelf betekenen (noem tenminste 2 dingen)
<ul style="list-style-type: none"> - Werken aan doorgaande leerlijn. - Betere afstemming. - Ik denk dat dit te weinig gebeurt. Het zou goed zijn hier meer aandacht aan te geven. <p>Geen antwoord: 4 Nvt: 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nog meer afspraken/overleg met regionale opleidingscentra. - Regionale afstemming en lokale afstemming. - Betere afstemming met partners/instellingen over aanbod. - Een kennismakingsronde onder de docenten zou bevorderlijk zijn, zodat men een beeld heeft van welke groepen en niveaus er zijn. - Het moment van het opstellen van de halfjaarlijkse eindrapportage zou een goed moment kunnen zijn om de doorstroming te bespreken. - Inzicht in aanbod voor cursisten, inwoners enz.. - Doorlopende leerlijn: doorstroming naar vervolgtarjecten in het kader van een leven lang leren. - Continuïteit in lesmethodes. Bij wisseling van docenten kan onderlinge afstemming beter, zodat met gelijke methodes wordt gewerkt. Hiervoor is inmiddels een protocol opgesteld. - Aangezien wij in een organisatie ontwikkelingstraject zitten, zullen rollen en taken intern veranderen. De communicatie van nieuwe materialen, projecten en programma's richting Taalpuntdocenten en -coördinatoren zal opnieuw moeten worden afgestemd. Ik zal dit nauwlettend volgen. <p>Geen antwoord: 3 Nvt: 1</p>

Tabel 6.7.1 Samen volgen proces	
1 Wat gaat goed? (noem tenminste 2 dingen)	2 Wat kan beter en wat kun/wil jij hierin zelf betekenen (noem tenminste 2 dingen)
<ul style="list-style-type: none"> - Trots op het hebben van een monitoringssysteem. - Dat we een monitor hebben die op dit moment voldoet. - Dat alle partners meewerken aan de monitor. - Dat we trots mogen zijn dat we dit systeem samen hebben ontwikkeld en dat Steenwijkerland als voorbeeld wordt genoemd door de regio en breder. - Dat er een prachtige presentatie is ontwikkeld van de monitor. - Monitoring: in het tweemaandelijkse overleg zou dit een vast agendapunt moeten zijn: twee maal per jaar tips en tops bespreken en van daaruit een plan van aanpak maken, wanneer nodig. - Communicatie docenten (ROC's) onderling, korte lijnen. - Afstemming binnen de werkgroep - Leerproces monitoring Diglin-methode. - Verschaft steeds beter inzichten in het functioneren van het Taalpunt. - Het feit dat er gemonitord wordt, is geweldig! De matrix zorgt voor overzicht en duidelijkheid in rol- en taakverdeling! - Bij nieuwe activiteiten of projecten wordt altijd gekeken of dit past binnen de focus en/of visie! <p>Geen antwoord: 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aanlevering gegevens. - Besef van urgentie. - Onderzoeken of de monitoring ook voor andere gemeenten interessant kan zijn? Gemeenten moeten gaan monitoren maar zijn nog zoekend naar de vorm. De landelijke monitor lijkt nog op zich te laten wachten. Ook is niet duidelijk of deze monitor aan de eisen/verwachtingen van de lokale gemeenten gaat voldoen. <p>Geen antwoord: 5</p>

